

**Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta**

Bakalářská práce

Krizové řízení určené obce se zaměřením na práci krizových managementů určených obcí a jeho vybavení v Jihočeském kraji.

Autor práce: Pavel CHYTRA

Vedoucí práce: Ing. Aleš KUDLÁK

16. května 2007

Critical operating of intended municipality focusing on service of crisis management and its equipment in South Bohemia Region.

My work is based on making investigation through all intended municipalities in South Bohemia Region as to sphere of critical operating intent on constitution and work of crisis management of intended municipalities in South Bohemia Region, its equipment and provision. The main task of my work was to collect the informations and datas in intended municipalities, its comparison and evaluation.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

16. května 2007

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Aleši Kudlákovi za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

Úvod	7
1. Současný stav	8
1.1 Charakteristika prostředí	8
1.1.1 Bezpečnostní rizika a hrozby	8
1.2 Managament	10
1.2.1 Krizový management	11
1.2.2 Obsah krizového managementu	11
1.3 Bezpečnostní strategie ČR a politika státu	12
1.3.1 Bezpečnostní strategie	12
1.3.2 Bezpečnostní politika státu	12
1.4 Krize	13
1.5 Integrovaný záchranný systém	14
1.5.1 Vymezení základních pojmů	14
1.5.2 Použití integrovaného záchranného systému	15
1.5.3 Složky integrovaného záchranného systému	15
1.5.3.1 základní složky integrovaného záchranného systému	16
1.5.3.2 ostatní složky integrovaného záchranného systému	16
1.5.4 Stálé organizace pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému	17
1.5.5 Zásady způsobů krizové komunikace a spojení integrovaného záchranného systému	18
1.5.6 Dokumentace integrovaného záchranného systému	19
1.5.7 Stupně poplachů	21
1.5.8 Finanční zabezpečení integrovaného záchranného systému ...	23
1.6 Krizové řízení	24
1.6.1 Základní pojmy krizového řízení	24
1.6.2 Krizové stavy	25
1.7 Orgány krizového řízení	27
1.7.1 Bezpečnostní rada kraje	27
1.7.2 Bezpečnostní rada určené obce	29

1.8 Dokumentace krizového plánování	32
1.8.1 Krizový plán	33
1.8.2 Plán krizové připravenosti	35
1.8.3 Typové plány	35
1.9 Ochrana údajů krizového řízení a zvláštní skutečnosti	35
1.9.1 Zvláštní skutečnosti	35
1.9.2 Označení, manipulace a uložení	36
1.10 Ochrana obyvatelstva v ČR	37
1.10.1 Úkoly dotčených orgánů a osob	37
1.10.2 Informování, varování, a vyrozumění obyvatelstva	37
1.10.3 Individuální ochrana osob	38
1.10.4 Ukrytí obyvatel	38
1.10.5 Evakuace osob	38
1.10.6 Nouzové přežití obyvatelstva	38
1.10.7 Zařízení civilní ochrany	38
1.11 Hospodářská opatření pro krizové stavy	39
1.11.1 Vymezení základních pojmů	39
1.11.2 Systém hospodářských opatření pro krizové stavy	41
1.12. Informační systém ARGIS	44
2. Cíle práce a hypotézy	45
3. Metodika	46
4. Výsledky	47
5. Diskuse	73
6. Závěr	82
7. Seznam použité literatury	83

Úvod

Jedinec, skupiny ale i celé lidstvo od svého úplného počátku muselo vždy zápasit v zájmu existence a přežití s různými nepříznivými událostmi, které ovlivňovaly a nadále ovlivňují konání a jednání člověka.

S postupným vývojem lidstva a s jeho bytím, při zdokonalování vědeckotechnického pokroku společnosti se staly krom příznivých podmínek pro život lidí i nová rizika a ohrožení. Výroba různějších výrobků, budování energetických zdrojů přináší s sebou i rizika vzniku mimořádných nebo kritických situací. Při jejich vzniku dochází ke ztrátám na lidských životech, ničení produkovaných hodnot ale i k devastaci životního prostředí. Také dochází k různým živelním pohromám a ohrožením, způsobeným lidskou činností. Ale patří sem také další skupiny rizik a ohrožení.

Zkušenosti ukazují na vzrůstající význam krizového managementu ve veřejné správě.

Z celosvětového pohledu je třeba si připomenout na narůstání četností a rozsah teroristických aktivit.

Z domácího příkladu, si můžeme připomenout ničivé povodně v roce 1997 a 2002. Krom uvedených plošných domácích událostí, lze vzpomenout i na menší jevy jako jsou přívalové deště.

Proto v mnohém záleží na schopnostech a dovednostech orgánů a pracovníků veřejné správy, kteří uvedeným událostem čelí. Jejich připravenost je významný faktor, který pomáhá eliminovat vzniklá nebezpečí a generování škod a také urychluje proces obnovy.

Hlavním cílem mojí bakalářské práce je provedení průzkumu v oblasti krizového řízení zaměřený na složení a práci krizového managementů všech určených obcí Jihočeského kraje, jeho vybavení a zabezpečení.

1. Současný stav

1.1. Charakteristika prostředí

1.1.1 Bezpečnostní rizika a hrozby

Pojem riziko vyjadřuje možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě tzv. analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. Pojem **riziko** je tedy vyjádřena určitá nejistota.

Bezpečnostní rizika jsou jevy a procesy, které mohou přímo nebo nepřímo negativně působit na společnost, funkce státu nebo na občany. Bezpečnostní riziko můžeme definovat jako možné vznikající nebezpečí za předpokladu, že nebezpečné jevy mohou nastat a nemusí nastat.

Pojem **hrozba** je jakýkoli fenomén, který má potenciální schopnost poškodit chráněné zájmy objektu. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností (vyjádřená obvykle pravděpodobností čili rizikem) možného uplatnění této hrozby.

Bezpečnostní hrozby a rizika, jimiž ČR může být ohrožena, jsou diferencovaná a jejich vznik a působení se prolínají v oblastech civilizačních a společenských, vojensko-politických, ekonomických, ekologických v oblasti kriminality a organizovaného zločinu.

Bezpečnostní hrozby se projevují jako:

- vojenská rizika,
- proliferační rizika
- destabilizační rizika
- globalizační rizika

Jde o příčiny vzniku krizové situace a konfliktu, které lze obecně dělit na etnické, národnostní, náboženské, politické, ekonomické, sociální, vojensko-technologické, vojenské, ekologické a přírodní. Mají historické, ale i novodobé kořeny, ale také mohou být charakteru kosmického, přírodního nebo technologického. Výše zmíněné mimořádné nebo krizové situace mohou být celosvětového, kontinentálního, regionálního či místního rozsahu.

Vojenská rizika

Lze předpokládat, že je malá pravděpodobnost vzniku globálního konfliktu. Česká republika je součástí vojenského společenství NATO. Ale lze očekávat vznik řady lokálních konfliktů, které by mohli přerůst na regionální úrovni. Vojenským aktivitám bude předcházet působení diplomatických a zpravodajských služeb.

Proliferační rizika

Jde o zisk a zneužití zbraně hromadného ničení a pro středky jejich dopravy na cíl ze strany státních i nestátních subjektů. Patří sem i nezákonné šíření dalších moderních technologií dvojího použití i mimo sféru vojenského využití.

Destabilizační rizika

Jde o rozpory mezi státními či nestátními subjekty z etnických, náboženských, kulturních a ekonomických rozporů. Jsou zpravidla doprovázena terorismem, masovou a násilnou migrací. Mají vojenský i nevojenský charakter.

Globalizační rizika

Tyto rizika představují nejrozsáhlejší spektrum bezpečnostních rizik. Zahrnují nezákonné obchody a toky financí, transfery osob, organizovaný zločin, ohrožení státní infrastruktury, narušení komunikačních a spojovacích sítí, rozsáhlé živelní katastrofy, průmyslové, vojensko-technologické a ekologické havárie a katastrofy, epidemie a

pandemie, základní surovinové a přepravní kolapsy. Rizika mají nevojenský charakter s možností vzniku již od několika hodin až dnů.

Obyvatelstvo ČR může nejvíce ohrožovat rizika spadající do kategorie jaderných zbraní nebo jiných zbraní hromadného ničení, následky ozbrojeného konfliktu a s tím spojená masivní migrace a kriminalita. Také rozšíření obchodu s drogami, terorismus, rasismus a etnická nesnášenlivost, hospodářská kriminalita, krádeže, prostituce, obchod se ženami a dětmi, vznik domácích zločineckých organizací, praní špinavých peněz, korupce apod. Ale také mimořádné a krizové situace způsobené přírodními živly, technickými či technologickými haváriemi, ekonomickými nebo sociálními formami ohrožení.

Ke zvládnutí mimořádných nebo krizových situací nejsou nikde na světě připraveni. Ale následky lze zmírnit, využít zkušeností z již řešených jiných situací pro kvalitnější ochranu obyvatel a jejich majetku. K dosažení úspěchu je zvládnutí řízení (management) a uplatňování jeho funkce v praxi.

1.2 Management

Management lze definovat jako určitý proces, ve kterém provádíme koordinaci činnosti skupiny pracovníků nebo jednotlivců s využitím souboru činností a metod k dosahování cílů a zvládnání různých specifických činností a funkcí managementu.

Takový to proces může být realizován jednotlivcem (vedoucí pracovník, velitel zásahu) nebo skupinou (představenstvo společnosti, management určitého stupně řízení). Smyslem manažerská práce je dosáhnout efektivní činnosti lidí, naplnění plánovaných cílů nebo dosažení požadovaného stupně úspěšnosti při plnění stanovených cílů.

Nedílnou součástí managementu jsou „manažeři“, které můžeme označit jako řídicí pracovníky, kteří jsou odpovědní za dosažení cílů svěřených jim organizačních jednotek, včetně osobního podílu na torbě podkladů, implemenci rozhodnutí a kontrolní činnosti. Ke své činnosti využívají také další spolupracovníky, kteří jsou dočasně nebo trvale pověřeni řídicími pravomocemi výkonnými funkcemi v rámci příslušné organizace.

1.2.1 Krizový management (krizové řízení)

Pojem „Krizový management“ není přesně definován, ale je chápán jako systém opatření (jako jsou vědecké poznatky, odborné posudky, aplikační nástroje, rozhodovací a technologická opatření) ke zvládnutí mimořádných nebo krizových situací a to pracovníky státní správy a samosprávy nebo manažery odpovídajícími za určitou oblast nebo výrobu v domácím i mezinárodním měřítku.

Krizový management (krizové řízení) je brán jako běžná součást života, která je uplatňována při řešení preventivních opatření ke zvládnutí mimořádných nebo krizových situací a při jejich zvládnutí v případech kdy nastanou.

Vychází z legislativy ČR, Národní obranné strategie, dlouhodobých potřeb a vývojových trendů. Je odrazem současného stavu poznání, technologických a informačních pokrok, efektivní využívání zdrojů s využitím poznatků z minulosti a prognózy budoucnosti.

1.2.2 Obsahem krizového managementu (krizového řízení) je:

- komplex preventivního opatření a úkolů k eliminaci vzniku mimořádných a krizových situací, ke zvládnutí jejich průběhu v případě jejich vzniku,
- komplex opatření a úkolů, které plní státní správa a samospráva spolu s dalšími organizacemi v mimořádných a krizových situacích,

- souhrn zkušeností, vědeckých poznatků, metod a nástrojů řešení mimořádných a krizových situací,
- obranné a civilní plánování,
- řízení ozbrojených sil za mimořádných a krizových situací,
- příprava civilního sektoru na plnění hospodářských opatření za krizových stavů,
- likvidace následků mimořádných a krizových situací,
- zabezpečení akceschopnosti složek Integrovaného záchranného systému pro řešení mimořádných nebo krizových situací,
- řešení mezinárodních a krizových situací.

1.3 Bezpečnostní strategie ČR a politika státu

1.3.1 Bezpečnostní strategie ČR

Základní koncepční dokument vlády ČR, který specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy ČR a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných a jiných služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky. Bezpečnostní strategie ČR stanovuje také vojenskopolitické ambice ČR.

1.3.2 Bezpečnostní politika státu

Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a

sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Bezpečnostní politika státu tvoří pět základních komponentů:

- zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu
- obranná politika
- politika v oblasti vnitřní bezpečnosti
- hospodářská politika v oblasti státu
- politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu

1.4 Krize

Situace, v níž je významným způsobem narušena rovnováha mezi základními charakteristikami systému (narušeno je poslání, filosofie, hodnoty, cíle, styl fungování systému) na jedné straně a postojem okolního prostředí k danému systému na straně druhé.

Ve společnosti je krize charakterizována jako porucha lidské společnosti a stala se součástí života v moderní společnosti.

Krize má několik etap, které lze uspořádat do určité posloupnosti:

- 1.) elevace - dochází ke vzniku určité nestability v exponované části systému. Začínají se objevovat varovné příznaky. Je nutné přijmout opatření k obnově stability, nebo v případě živelných krizí k ochraně osob a majetku. Jen ve vyjimečných případech může krize vzniknout bez varovných příznaků,
- 2.) eskalace - nastupuje v případě nezvládnutí první etapy kdy vznikají nežádoucí události. Tento jev má za následek, že se uvolní další ničivé síly a situace se zhoršuje.
- 3.) kulminace - situace vrcholí, ale vývoj se již dále nezhoršuje.
- 4.) konsolidace - v této etapě dochází postupný návrat k výchozímu stavu , který není nikdy dosažen.

5.) renovace - v této etapě dochází k obnovení standardního stavu, tj. obnovení zničených nebo poškozených objektů, zařízení společenství a jeho jednotlivých prvků.

Při praktickém řešení krizových situací nikdy nedojde k přímočarému průběhu, ale v každé etapě se budou objevovat určité extrémní situace.

1.5 Integrovaný záchranný systém

V roce 2000 byla přijata řada zákonů, které více či méně řešily problematiku krizových situací. Vstupním zákonem pro řešení zejména mimořádných situací je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

1.5.1 Vymezení základních pojmů

Integrovaný záchranný systém - koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Mimořádná událost – škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací,

Záchranné práce – činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušení jejich příčin,

Likvidační práce – činnost k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí,

Ochrana obyvatelstva - plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku,

Zařízením civilní ochrany - bez právní subjektivity (dále jen "zařízení civilní ochrany") součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky,

Věcnou pomocí - je poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce,

Osobní pomocí - je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.

1.5.2 Použití integrovaného záchranného systému

Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.

1.5.3 Složky integrovaného záchranného systému

- základní složky
- ostatní složky

1.5.3.1 Základní složky integrovaného záchranného systému jsou:

- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- zdravotnická záchranná služba,
- Policie České republiky.

1.5.3.2 Ostatní složky integrovaného záchranného systému jsou:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání (dle §21 zákona o integrovaném záchranném systému).

V době krizových stavů se stávají ostatními složkami integrovaného záchranného systému také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic pro poskytování specializované péče obyvatelstvu.

Základní složky integrovaného záchranného systému zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a

neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmísťujú své síly a prostředky po celém území České republiky.

Působením základních a ostatních složek v integrovaném záchranném systému není dotčeno jejich postavení a úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.¹⁾

Složky integrovaného záchranného systému jsou při zásahu povinny se řídit příkazy velitele zásahu, popřípadě pokyny starosty obce s rozšířenou působností, hejtmana kraje, v Praze primátora hlavního města Prahy nebo Ministerstva vnitra, pokud provádějí koordinaci záchranných a likvidačních prací.

Velitelem zásahu je velitel jednotky požární ochrany nebo příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem přednostního velení. V případě, že není na místě zásahu ustanoven velitel podle předchozí věty, řídí součinnost složek velitel nebo vedoucí zasahujících sil a prostředků složky integrovaného záchranného sboru, která v místě zásahu provádí převažující činnost .

1.5. 4 Stálé orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému

Stálými orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému jsou operační a informační střediska integrovaného záchranného systému, kterými jsou:

- operační střediska hasičského záchranného sboru kraje
- operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru

Základní složky integrovaného záchranného systému mají zřízena nepřetržitá operační střediska, kterými jsou operační střediska Hasičského záchranného sboru kraje, operační střediska Policie ČR, operační střediska zdravotnické záchranné služby.

¹⁾zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR

1.5.5 Zásady způsobu krizové komunikace a spojení integrovaného záchranného systému

Krizová komunikace je v integrovaném záchranném systému organizována pro potřebu jednotlivých úrovní koordinace mezi složkami, ministerstvy, jinými úředními správními úřady, správními úřady s krajskou působností, orgánů krajů a orgány obcí a u každého z těchto subjektů. K této krizové komunikaci slouží:

- a) účelová telekomunikační síť ministerstva, která zabezpečuje hlasovou a datovou komunikaci a připojení hromadné radiokomunikační sítě integrovaného záchranného systému,
- b) hromadná radiokomunikační síť integrovaného záchranného systému provozovaná ministerstvem a její využití k běžnému provozu složek jako jediného radiokomunikačního prostředku se používá tam, kde byl ukončen přechod z radiokomunikačních technologií do hromadné sítě,
- c) veřejná pevná telekomunikační síť, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněného přednostního spojení,
- d) veřejná mobilní telekomunikační síť, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněného přednostního spojení,
- e) prostředky mobilní telekomunikační sítě vyčleněné k zajištění spojení orgánů krizového řízení a obcí,
- f) záložní rádiová síť v přímém režimu na určitém kmitočtu, případně v režimu umožňujícím propojení,
- g) spojky nebo vytvořená rádiová síť pro tranzitní přenos zpráv, které se používají při selhání všech technologií, nebo
- h) mobilní telekomunikační sítě a zařízení, jejichž nasazení může povolit velitel zásahu nebo územně příslušné operační a informační středisko při nedostatečné kapacitě standardně používaných spojovacích prostředků.

1.5.6 Dokumentace integrovaného záchranného systému

Dokumentací integrovaného záchranného systému je:

- a) havarijní plán kraje a vnější havarijní plán,
- b) dohoda o poskytnutí pomoci,
- c) dokumentace o společných záchranných a likvidačních prací a statistické přehledy,
- d) dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek,
- e) typové činnosti složek při společném zásahu, a
- f) územně příslušný poplachový plán, kterým je ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému nebo poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje,

A. Havarijní plán kraje a vnější havarijní plán - soubor plánovaných opatření k provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje.

B. Dohoda o poskytnutí pomoci -

- a) písemné dohody o poskytnutí plánované pomoci na vyžádání, které se uzavírá generální ředitelství nebo Hasičský záchranný sbor kraje pro sestavování poplachových plánů a které stanovují rozsah poskytnutí pomoci ostatní složkou,
- b) písemné dohody, kterými může Hasičský záchranný sbor kraje nebo starosta obce předem sjednat způsob a rozsah osobní nebo věcné pomoci pro potřebu záchranných a likvidačních prací,

C. Dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek - obsahuje téma a datum odborné přípravy, seznam a podpisy osob, které se jí účastnily, jména příjmení a podpisy osob, které odbornou přípravu provedly.

D. Typové činnosti složek při společném zásahu - vydává generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, obsahují postup složek při záchranných a likvidačních prací s ohledem na druh a charakter mimořádné události.

E. Územně poplachový plán - je uložen na územně příslušném operačním a informačním středisku a obsahuje:

- a) spojení na základní a ostatní složky,
- b) přehled sil a prostředků ostatních složek, včetně přehledu sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů s fyzickými nebo právními osobami, jakož i způsobu a rozsahu jejich povolání v závislosti na stupni poplachu,
- c) způsob povolování a vyzoomívání vedoucích složek a členů krizových štábů, právnických osob a podnikajících fyzických osob zahrnutých do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu

F. Poplachový plán kraje - dokument vydaný formou nařízení kraje pro povolování pomoci vybraných sil a prostředků složek integrovaného záchranného systému a při strategické koordinaci záchranných a likvidačních prací na úrovni kraje.

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru zpracovává a vede dokumentaci integrovaného záchranného systému :

- dohodu o poskytnutí pomoci,
- dokumentaci o společných záchranných a likvidačních prací a statistické přehledy,
- dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek, typové činnosti složek při společném zásahu,
- ústřední poplachový plán

Hasičský záchranný sbor zpracovává a vede dokumentaci integrovaného záchranného systému:

- havarijní plán kraje a vnější havarijní plán,
- dohodu o poskytnutí pomoci,
- dokumentaci o společných záchranných a likvidačních prací a statistické přehledy,
- dokumentaci o společných školeních, instruktážích a cvičení složek,
- poplachový plán kraje

1.5.7 Stupně poplachů

Stupně poplachů předurčuje potřebu sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události a také na úrovni koordinace složek při společném zásahu. V rámci integrovaného záchranného systému se vyhláší čtyři stupně poplachu.

První stupeň poplachu – je vyhlášován v případě, že :

- a) mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy území do 500 m², nebo
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní složky, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat.

Druhý stupeň poplachu – je vyhlášován v případě, že :

- a) mimořádná událost ohrožuje více jak 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m²,
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky kraje, kde mimořádná událost probíhá, nebo

- c) je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.

Třetí stupeň poplachu – je vyhlášen v případě, že:

- a) mimořádná událost ohrožuje více než 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, produktovody, jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě, nebo
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů, nebo
- c) je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky.

Při vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje na základě rozhodnutí řídicí důstojník Hasičského záchranného sboru kraje oznamuje operační a informační středisko hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě žádosti velitele zásahu oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje starostovi obce s rozšířenou působností.

Zvláštní stupeň poplachu – je vyhlášen v případě, že:

- a) mimořádná událost ohrožuje více než 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km²,
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému včetně využití sil a prostředků z jiných krajů, popřípadě je nutno použít pomoc nebo prostředky zahraniční pomoci,
- c) je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo
- d) společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strategické úrovni.

Vyhlášení zvláštního stupně poplachu operační a informační středisko kraje oznamuje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě žádosti velitele zásahu oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje starostovi obce s rozšířenou působností.

1.5.8 Finanční zabezpečení integrovaného záchranného systému

Finanční prostředky ke krytí výdajů potřebných pro zpracování dokumentace integrovaného záchranného systému, ochranu obyvatelstva, společných výdajů při ověřování připravenosti k záchranným a likvidačním pracím a na budování a provozování společně užívaných zařízení pro potřeby integrovaného záchranného systému, zejména v oblasti telekomunikací a informačních systémů, uplatňuje Ministerstvo vnitra a kraj v návrhu svého rozpočtu.

K úhradě mimořádných výdajů vzniklých v důsledku prováděných záchranných a likvidačních prací může být použita rezerva finančních prostředků.

Vláda nebo orgány kraje hradí náklady vynaložené složkami integrovaného záchranného systému ke krytí výdajů vzniklých při nasazení sil a prostředků složek integrovaného záchranného systému v případě, že neuhrazení těchto nákladů by mohlo ohrozit funkčnost složek integrovaného záchranného systému k provádění záchranných a likvidačních prací.

Způsob finančního zabezpečení jednotlivých složek integrovaného záchranného systému při výkonu činností stanovených těmito složkám zvláštními právními předpisy není tímto zákonem dotčen.

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady při přípravě na mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva jsou povinny se připravovat na řešení úkolů v oboru své působnosti. Zvláštní postavení má ministerstvo vnitra, které sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů,

právnických osob a fyzických osob vykonávajících podnikatelskou činnost, usměrňuje integrovaný záchranný systém, zpracovává koncepci ochrany obyvatelstva, zajišťuje a provozuje jednotný systém varování a vyrozumění, stanoví způsob informování obyvatelstva, organizuje instruktáže a školení, řeší také celou oblast civilní ochrany a v neposlední řadě provádí kontrolní činnost.

1.6 Krizové řízení

1.6.1 Základní pojmy krizového řízení:

Krizové řízení - je souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocování bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace

Krizová situace - je mimořádná událost, ²⁾ při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

Zvláštní skutečnosti - informace v oblasti krizového řízení, které by v oblasti krizového řízení, které by mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby, nebo fyzické osoby vykonávající podnikatelskou činnost.

V rámci krizového řízení zákonodárce upravil působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územně správních celků, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě na krizové situace, které souvisejí se zajištěním obrany ČR před vnějším napadením ³⁾ a také nesouvisející se zajišťováním této obrany.

²⁾ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

³⁾ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky

Proto krizové řízení má dvě základní skupiny:

1. krizové řízení v případě vojenských krizových stavů
2. krizové řízení v případě civilních krizových stavů

1.6.2 Krizové stavy:

- vojenské
- nevojenské

1. Vojenské krizové stavy:

- a) stav ohrožení státu
- b) válečný stav

A. Stav ohrožení státu (vojenské)

Na návrh vlády ČR může Parlament ČR vyhlásit stav ohrožení státu, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

B. Válečný stav

Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena z vně, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament České republiky.

2. Civilní (nevojenské) krizové stavy :

- a) stav nebezpečí
- b) nouzový stav
- c) stav ohrožení státu

A. Stav nebezpečí

Jako bezodkladné opatření se může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému.

Stav nebezpečí může být vyhlášen hejtmanem kraje, v Praze primátorem hl. m. Prahy. Stav nebezpečí lze vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů. Prodloužit tuto dobu může hejtman jen se souhlasem vlády.

B. Nouzový stav

Je vyhlášený vládou ČR, popřípadě předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

C. Stav ohrožení státu (nevojenské)

Na návrh vlády ČR může Parlament ČR vyhlásit stav ohrožení státu, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

1.7 Orgány krizového řízení

Orgány krizového řízení (vláda ČR, ministerstva a ostatní správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů, obcí a určené orgány s územní působností), které ve prospěch svého zřizovatele zabezpečují analýzu a vyhodnocení možných ohrožení jeho bezpečnosti, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními a řešením krizových situací. Jejich přesné působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územněsprávních celků, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob jsou vymezena v legislativních zákonech.

Ve smyslu krizového zákona jsou koordinačními orgány pro přípravu na krizové situace bezpečnostní rady kraje a určené obce.

1.7.1 Bezpečnostní rada kraje

Bezpečnostní rada kraje projednává:

- a) stav připravenosti kraje na řešení krizových situací,
- b) krizový plán kraje,
- c) havarijní plán kraje,
- d) vnější havarijní plány, je-li jejich zpracovatelem kraj,
- e) návrh koncepce ochrany obyvatelstva na území kraje a její rozpracování do plánů pro jednotlivá ochranná opatření,
- f) zprávu o stavu monitorovacích, informačních a spojovacích systémů na území kraje a návrhy rozvoje těchto systémů,
- g) finanční zabezpečení přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací na území kraje včetně informace o náhradách za omezení vlastnického nebo uživatelského práva a poskytnutí pomoci a náhrady škody vzniklé v souvislosti se

záchrannými a likvidačními pracemi nebo cvičením při zásahu integrovaného záchranného systému,

- h) návrhy dohod o spolupráci při řešení krizových situací s jinými kraji a při poskytování pomoci s územními celky sousedního státu,
- i) závěry z kontrol prováděných v rámci prověřování krizové připravenosti kraje,
- j) dokumenty související s krizovou připraveností kraje a činností integrovaného záchranného systému v kraji,
- k) závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních a navrhuje způsob odstranění nedostatků a
- l) způsob seznámení obcí, právnických a fyzických osob s charakterem ohrožení na území kraje a s krizovými opatřeními.

Bezpečnostní rada kraje posuzuje vždy:

- a) možná rizika vzniku krizové situace v kraji,
- b) dokumentaci obcí, kterým hasičský záchranný sbor kraje uložil povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje ⁴⁾ (dále jen "určené obce"), a
- c) roční zprávy o činnosti a připravenosti složek integrovaného záchranného systému ⁵⁾ v kraji a v případě potřeby navrhuje posílení těchto složek.

Složení bezpečnostní rady kraje

Bezpečnostní rada kraje má nejvíce 10 členů a hejtman jejími členy jmenuje vždy

- a) zástupce hejtmana,
- b) ředitele krajského úřadu,
- c) příslušníka Policie České republiky určeného policejním prezidentem,
- d) ředitele hasičského záchranného sboru kraje,
- e) příslušníka Armády České republiky určeného náčelníkem Generálního štábu Armády České republiky,

4) § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

5) § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

- f) ředitele územně příslušného územního střediska zdravotnické záchranné služby,
a
- g) zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu, jehož zároveň jmenuje tajemníkem bezpečnostní rady kraje.

1.7.2 Bezpečnostní rada určené obce

Bezpečnostní rada určené obce projednává:

- a) zajištění připravenosti správního obvodu určené obce na krizové situace včetně návrhů opatření,
- b) rozpracování úkolů krizového plánu kraje, uložených hasičským záchranným sborem kraje,
- c) roční zprávu o stavu prostředků pro varování osob ve správním obvodu určené obce a způsob zajištění náhradního varování,
- d) plán evakuace osob z ohroženého území správního obvodu určené obce,
- e) zprávu o činnosti a připravenosti složek integrovaného záchranného systému umístěných ve správním obvodu určené obce,
- f) návrh objemu finančních prostředků v rozpočtu určené obce, vyčleněných k zajištění přípravy na krizové situace ve správním obvodu určené obce,
- g) informaci o financování krizových opatření ve správním obvodu určené obce při vyhlášeném krizovém stavu v uplynulém rozpočtovém roce,
- h) způsob seznámení právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu určené obce, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
- i) způsob shromažďování nezbytných údajů o osobách, které v době krizového stavu přechodně změny pobyt,
- j) zprávu o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních,
- k) vnější havarijní plán a
- l) podmínky nouzového přežití obyvatelstva

Podle krizového zákona jsou k realizaci řešení krizové situace zřizovány krizové štáby. Krizový štáb kraje svolává hejtman a krizový štáb určené obce starosta v případě že:

- a) je vyhlášen krizový stav pro celé území státu nebo pro jeho část patřící do působnosti orgánu krizového řízení,
- b) je vyhlášen stav nebezpečí pro celé území patřící do působnosti orgánu krizového řízení nebo pro jeho část,
- c) jej použije ke koordinaci záchranných a likvidačních prací,
- d) je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací, nebo
- e) jde o úkol prováděný při cvičení.

Složení bezpečnostní rady určené obce

Bezpečnostní rada určené obce má nejvíce 8 členů a starosta určené obce jejími členy jmenuje vždy:

- a) místostarostu,
- b) tajemníka obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena,
- c) příslušníka Policie České republiky určeného policejním prezidentem nebo jím určeným služebním funkcionářem,
- d) příslušníka hasičského záchranného sboru kraje určeného ředitelem hasičského záchranného sboru kraje nebo jím určeným služebním funkcionářem,
- e) velitele sboru dobrovolných hasičů určené obce, je-li tento sbor zřízen, a
- f) zaměstnance určené obce, jehož zároveň jmenuje tajemníkem bezpečnostní rady určené obce.

Krizový štáb kraje nebo určené obce je svoláván operativně, zejména k projednání zásadních záležitostí týkajících se řešení krizové situace a přijetí krizových opatření spojených s nezbytným omezením základních práv a svobod.

Krizový štáb kraje posuzuje přiměřenost krizových opatření přijatých v určených obcích a navrhuje jejich pozastavení, změnu nebo zrušení. V případě závažných nedostatků v době krizového stavu doporučuje převedení plnění úkolů starosty na zmocněnce.

Stálá pracovní skupina krizového štábu, která při řešení krizové situace nebo při koordinaci záchranných a likvidačních prací⁶⁾ jedná nepřetržitě,

- a) analyzuje vývoj krizové situace nebo mimořádné události a dokumentuje postup řešení,
- b) podává vedoucímu krizového štábu návrh na způsob řešení, postup při ochraně obyvatelstva a na vyhlášení, změnu nebo odvolání krizového stavu; využívá při tom zejména havarijní plán, vnější havarijní plány a krizový plán,
- c) soustřeďuje informace o stavu sil a prostředků, vede celkový přehled jejich nasazení a rozpracovává návrhy jejich využití,
- d) organizuje spojení s krizovými štáby určených obcí, krajů a krizovým štábem Ministerstva vnitra,
- e) zabezpečuje informování veřejnosti o přijatých opatřeních a postupu řešení krizové situace nebo mimořádné události,
- f) připravuje technickou a informační podporu nasazeným silám a prostředkům, vede evidenci finančních výdajů a nákladů na opatření při krizové situaci nebo mimořádné události,
- g) organizuje ochranu obyvatel postiženého území včetně zajištění zásobování a humanitární pomoci, a
- h) zabezpečuje ukládání a využívání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci a povinnosti poskytovat věcné prostředky.

6) § 7 odst. 3, § 11 písm. c) a § 13 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

Složení krizového štábu kraje a určené obce

Členy krizového štábu kraje nebo obce jsou:

- a) členové příslušné bezpečnostní rady,
- b) členové stálé pracovní skupiny krizového štábu.

Členy stálé pracovní skupiny krizového štábu jsou :

- a) tajemník krizového štábu,
- b) pracovníci krajského úřadu nebo obecního úřadu určené obce a
- c) zástupci složek integrovaného záchranného systému⁷⁾ a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.

Vedoucí krizového štábu rozhodne podle druhu krizové situace nebo mimořádné události o uvedení pracovní skupiny nebo její části do pohotovosti.

Z uvedeného vyplývá, že bezpečnostní rady jsou koordinačními orgány pro přípravu na řešení krizových situací, zatímco krizové štáby jsou realizačními orgány pro řešení již vzniklé krizové situace.

1.8 Dokumentace krizového plánování

Krizový zákon ukládá orgánům krizového řízení zpracovávat Krizový plán. Krizový plán je soubor dokumentů obsahující popis a analýzu hrozeb a souhrn krizových opatření a postupů, které ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy zpracovávají k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v dané působnosti dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

7) § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

1.8.1 Krizový plán

Krizový plán se zpracovává v písemné a elektronické podobě.

Krizový plán se skládá ze:

- základní části
- přílohové části.

1. Základní část obsahuje

- a) vymezení působnosti, odpovědnosti a úkolů správních úřadů a jiných státních orgánů a orgánů samosprávy, jimž zákon ukládá povinnost zpracovat krizový plán⁸⁾ s ohledem na charakteristiku území,
- b) charakteristiku organizace krizového řízení,
- c) výčet a hodnocení možných krizových rizik, jejich dopad na území a činnost orgánů a organizačních složek státu, jejich organizačních celků, právnických nebo podnikajících fyzických osob podílejících se na zajištění krizových opatření v rámci krizového plánování, a
- d) další podklady a zásady potřebné pro používání přílohové části krizového plánu.

2. Přílohová část krizového plánu tvoří dokumenty nezbytné ke zvládnutí krizové situace, zejména:

- a) přehled sil a prostředků včetně jejich počtu a využitelnosti,
- b) katalog krizových opatření, obsahující zásady a postup realizace krizových opatření,
- c) typové plány, kterými ústřední správní úřad podle své působnosti stanoví pro jednotlivé druhy krizových situací doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení,

8) § 9 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 2, § 15 odst. 2 písm. b) a § 28 odst. 2 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- d) povodňové a havarijní plány zpracované podle zvláštních právních předpisů⁹⁾ a další operační plány, které pro konkrétní druh krizové situace na daném území stanoví postupy, zásady, opatření, síly a prostředky pro její řešení, plány jejich nasazení a zabezpečení,
 - e) plán nezbytných dodávek zpracovaný podle zvláštního právního předpisu,¹⁰⁾
 - f) plán hospodářské mobilizace zpracovaný podle zvláštního právního předpisu,¹¹⁾
 - g) plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu, který stanoví postupy a termíny zabezpečení připravenosti k plnění úkolů při krizových situacích a opatření k zajištění vlastní ochrany před následky krizových situací, a
 - h) plány spojení, materiálně technického a zdravotnického zabezpečení a topografické mapy s vyznačenými riziky a řešením ohrožení.
- (4) Rozpracování krizového plánu kraje obecním úřadem určené obce se člení podle odstavce 1, přičemž v přílohové části obsahuje dokumenty určené hasičským záchranným sborem kraje.

Při zpracování krizových plánů se musí vzít v úvahu některé pojmy, které nejsou plně zakotveny buď v terminologických slovnících, či právním řádu. Jsou to hlavně:

Analýza rizik - je proces identifikace hrozeb a zranitelnosti území, které je v působnosti zpracovatele krizového plánu nebo jeho věcné působnosti, stanovení možných rizik, jejich závažnost, důsledky a dopady na rozsah možných ztrát na životech nebo zdraví obyvatelstva, jeho majetku a na životní prostředí.

Krizové riziko - je konkrétní riziko vyhodnocené na základě analýzy rizik.

9) Například vodní zákon a energetický zákon.

10) § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy zákonů.

11) § 2 odst. 1 písm. e) zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy.

Kritická infrastruktura - jsou nevýrobní i výrobní systémy, jejichž nefunkčnost by měla za vážné dopady na bezpečnost, ekonomiku a zachování nezbytného rozsahu dalších základních funkcí státu při krizových situacích.

Základní funkce státu - činnosti státních orgánů, které jsou nutné k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, demokratických základů a mezinárodních závazků státu, práv a svobod občanů, jejich životů a zdraví, vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, majetkových hodnot a životního prostředí.

1.8.2 Plán krizové připravenosti:

Jde o plán, ve kterém je upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací. Jeho vypracování

1.8.3 Typové plány

Jde o přílohou část krizového plánu ke zvládnutí konkrétní krizové situace. Kterou ústřední správní úřad podle své působnosti stanoví pro jednotlivé druhy krizových situací doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení.

1.9 Ochrana údajů krizového řízení a zvláštní skutečnosti

1.9.1 Zvláštní skutečnosti

Orgány krizového řízení označují krizové plány a ostatní listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti slovy "Zvláštní skutečnosti" nebo zkratkou "ZS". Uvedené označení není stupněm utajení podle zvláštního právního předpisu,¹²⁾ který není ustanoveními tohoto paragrafu dotčen.

12) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných skutečnostech a o bezpečnostní způsobilosti

Zvláštními skutečnostmi obecně jsou informace v oblasti krizového řízení, které by mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby, nebo fyzické osoby vykonávající podnikatelskou činnost.

1.9.2 Označení, manipulace a uložení

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby označují po projednání s příslušným orgánem krizového řízení listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti, které poskytují orgánům krizového řízení. Označení krizových plánů, ostatních listin, nosných médií a jiných materiálů obsahujících zvláštní skutečnosti se na přední straně prvního listu v pravé horní části, na popisném štítku nebo obalu.

Listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti se evidují v samostatném jednacím protokolu a ukládají se odděleně od ostatních písemností,

Pracovníci oprávnění se seznamovat se zvláštními skutečnostmi musí být zapsáni ve zvláštním seznamu, který schvaluje vedoucí zaměstnanec orgánu krizového řízení,

Pracovníci oprávnění se seznamovat se zvláštními skutečnostmi a osoby, které se s těmito skutečnostmi seznámily při plnění úkolů krizového řízení, jsou povinni zachovávat mlčenlivost; zachováváním mlčenlivosti se pro účely tohoto zákona rozumí povinnost nesdělovat zvláštní skutečnost osobě, která není oprávněna se s takovou skutečností seznamovat.

Pracoviště, kde se ukládají listiny, nosná média a jiné materiály obsahující zvláštní skutečnosti, používá pouze jeden vstup, který musí být zajištěn proti volnému vstupu osob, které nejsou oprávněny se seznamovat se zvláštními skutečnostmi.

Jestliže právnická nebo fyzická osoba žádá orgán krizového řízení o informaci podle zvláštního právního předpisu,¹³⁾ přičemž požadovaná informace je označena jako zvláštní skutečnost a žadatel k této informaci nemá oprávněný přístup, povinný subjekt žadateli tuto informaci neposkytne

13) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

1.10 Ochrana obyvatelstva v ČR

Ochrana obyvatelstva jako „civilní ochrana“ byla do roku 1990 koncipována jako součást opatření přípravy státu a společnosti k obraně před válkou a použitím zbraní hromadného ničení. Po ukončení studené války a změně vojenského rozložení sil v Evropě, vstupem do vojenského paktu NATO je ochrana obyvatel zaměřená i na nově obtížně předvídatelné bezpečnostní hrozby a rizika. V současné době pro společnost představuje hrozbu terorismus, živelní pohromy, provozní havárie, ale také epidemie, ekologická nebezpečí a jiná možná ohrožení.

1.10.1 Úkoly dotčených orgánů a osob

Základním prvkem systému ochrany obyvatelstva je informovaný a připravený občan. K tomu zejména orgány obcí, zaměstnavatelé, orgány kraje a správní úřady podávají informace o možných ohroženích, plánovaných opatřeních a postupu při řešení následků mimořádných událostí. Občan má tímto způsobem možnost získat základní znalosti a dovednosti k sebeobraně, vzájemné pomoci, o způsobu chování po vyhlášení varovného signálu, telefonních číslech tísňového volání, místech k poskytnutí nezbytných informací, přípravě evakuačního zavazadla, provedení improvizované ochrany ukrytím ve vhodných částech budov a objektů, opatření k případě povodní, opatření při úniku nebezpečných látek, hygienických opatření v případě karantény, provedení částečné dekontaminace a poskytnutí první předlékařské pomoci.

1.10.2 Informování, varování a vyrozumění obyvatelstva

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečující včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatření k ochraně života, zdraví a majetku.

1.10.3 Individuální ochrana osob

Je souhrn organizačních a materiálních opatření, jejímž cílem je chránit jednotlivce před účinky nebezpečných chemických, radioaktivních nebo biologických látek. K individuální ochraně se využívají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla a prostředky individuální ochrany.

1.10.4 Ukrytí obyvatel

Je využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými nebo biologickými látkami a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení. K tomu se využívají improvizované a stálé úkryty.

1.10.5 Evakuace osob

Je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění.

1.10.6 Nouzové přežití obyvatelstva

Nouzové přežití je dočasný způsob přežití obyvatelstva postiženého následky mimořádných událostí nebo krizových situací. Zahrnuje zejména opatření k nouzovému ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou a energiemi a organizování humanitární pomoci.

1.10.7 Zařízení civilní ochrany

Část věcných zdrojů pro zajištění bezpečnosti ČR, zahrnující materiální zásoby v majetku státu, materiální zdroje a výrobky, práce a služby poskytované právníků a podnikajících fyzických osob, které slouží k zajištění nebytných dodávek potřebných

k řešení krizových situací a jejichž použití se plánuje a realizuje v rámci systému hospodářských opatření pro krizové stavy

1.11 Hospodářská opatření pro krizové stavy

System hospodářských opatření pro krizové stavy je nedílná součást bezpečnostního systému České republiky a slouží k zajištění podpory řešení všech typů krizových situací.

Představuje organizační, materiální nebo finanční opatření přijímaná správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů.

1.11.1 Vymezení základních pojmů

Hospodářským opatřením pro krizové stavy - organizační, materiální nebo finanční opatření přijímané správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů

Dodavatelem nezbytné dodávky - fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky a organizační složka právnické osoby se sídlem v zahraničí podnikající na území České republiky, která má jako předmět své činnosti nebo podnikání zapsanou činnost umožňující dodat předmět nezbytné dodávky nebo která je schopna dodat předmět nezbytné dodávky,

Plánem nezbytných dodávek - samostatná část krizového plánu zpracovaná správním úřadem v systému nouzového hospodářství,

Systémem hospodářské mobilizace - organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu,

Plánem hospodářské mobilizace - samostatná část krizového plánu zpracovaná ústředním správním úřadem v systému hospodářské mobilizace,

Plánem opatření hospodářské mobilizace - samostatná část plánu krizové připravenosti zpracovaná dodavatelem mobilizační dodávky v systému hospodářské mobilizace,

Mobilizační dodávkou - nezbytná dodávka pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů uskutečňovaná po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu,

Správním úřadem - ústřední správní úřad, krajský úřad, obecní úřad s rozšířenou působností a příslušný orgán obce, které krajský úřad podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾ uložil povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje (dále jen "určená obec"), a správní úřad podřízený ústřednímu správnímu úřadu, který má působnost v rámci územního obvodu kraje nebo územního obvodu obce s rozšířenou působností,

Podnikající fyzickou osobou - fyzická osoba, která je podnikatelem podle zvláštního zákona,¹⁵⁾

14) § 21 odst. 2 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

15) § 2 odst. 2 obchodního zákoníku

V souladu se zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy je cílem:

- uspokojit základní potřeby fyzických osob na území České republiky umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví,
- podpořit činnost ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,
- podpořit výkon státní správy.

Hlavními subjekty, které jsou odpovědné za organizaci a zajištění výše uvedených úkolů jsou obecní a krajské úřady, které mají hlavní roli při zajišťování základních životních potřeb obyvatel svého území. V této souvislosti je nutné podotknout, že systém hospodářských opatření pro krizové stavy si neklade za cíl zajistit veškeré potřeby obyvatelstva, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičského záchranného sboru, havarijních služeb a státní správy za krizových stavů.

1.11.2 Systém hospodářských opatření pro krizové stavy zahrnuje

- a) systém nouzového hospodářství,
- b) systém hospodářské mobilizace,
- c) použití státních hmotných rezerv,¹⁶⁾
- d) výstavbu a údržbu infrastruktury,
- e) regulační opatření.

A. Systém nouzového hospodářství

- zabezpečuje, aby nezbytné dodávky pro:
 - a) uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva,
 - b) podporu činnosti hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,
 - c) podpory výkonu státní správy,

za krizových stavů probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

16) § 4 a 5 zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv.

Základním plánovacím dokumentem v systému nouzového hospodářství je plán nutných dodávek. Zpracovávají jej ústřední správní úřad a krajský úřad postupem stanovených podle platné legislativy.

V případě, že v systému nouzového hospodářství nebude zabezpečena většina nezbytných dodávek, umožňuje zákon odborně příslušným ústředním správním orgánům uplatnit u Správy státních hmotných rezerv požadavek na vytvoření státních hmotných rezerv. Z celkové skladby státních hmotných rezerv jsou ve prospěch systému nouzového hospodářství vytvářeny pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.

Pohotovostními zásobami jsou vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem.

Přestože jde o rezervu státu, zákon umožňuje krajskému úřadu disponovat těmito zásobami za podmínek stanovených zákonem.

B. Systém hospodářské mobilizace

Systémem hospodářské mobilizace se rozumí organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních zborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

C. Systém státních hmotných rezerv

Státní hmotné rezervy jsou státem vytvořené zásoby důležitých surovin, materiálů, polotovarů a výrobků určených pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, ochrany životně důležitých hospodářských zájmů státu, zajišťování nezbytných dodávek v systému nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace, humanitární pomoc a pro odstraňování následků krizových situací. Hmotné rezervy se člení z hlediska účelu na:

Hmotné rezervy – tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky určené pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu. Hmotné rezervy jsou tvořeny cca 50 různými komoditami, mezi nimiž hlavní jsou potraviny, strategické suroviny a v neposlední řadě ropa a ropné suroviny.

Mobilizační rezervy – tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje, speciální prvky výrobní technologie a jiné majetkové hodnoty.

Pohotovostní zásoby - jsou zásoby určené k zajištění nezbytných dodávek v těch případech, kdy odborně příslušný správní úřad prokazatelně nemůže zajistit nezbytnou dodávku z materiálních prostředků ve vlastnictví právnických a podnikajících fyzických osob.

Zásoby pro humanitární pomoc – součást státních hmotných rezerv tvořená vybranými základními materiály a výrobky určenými po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postiženou krizovou situací.

D . Výstavba a údržba infrastruktury

Je důležitým opatření systému. Infrastruktura je tvořena rozsáhlým souborem nemovitého a movitého majetku jakou jsou:

1. stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví ČR, k nimž má právo hospodaření správní úřad,
2. stavby sloužících pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob,
3. technologické vybavení staveb podle bodu 1.,
4. pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu podle bodu 1.,

E. Regulační opatření

Opatření, která slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrňování spotřeby těchto komodit v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

Z hlediska působnosti orgánů krizového řízení lze regulační opatření rozdělit na ta, která může vyhlásit hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta pověřené obce, a regulační opatření vyhlášená vládou. Zvláštní skupinu tvoří regulační opatření vyhlášená guvernérem České národní banky.

1.12. Informační systém ARGIS

Informační systém ARGIS – celostátně provozovaný informační systém veřejné správy pro informační podporu hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti evidence a plánování civilních zdrojů.

2. Cíl práce a hypotéza

Cílem mé práce je provedení průzkumu na všech určených obcích v Jihočeském kraji v oblasti krizového řízení zaměřený na složení a práci krizového managementu všech určených obcí Jihočeského kraje, jeho vybavení a zabezpečení na základě jednání s úředníky pracující v krizovém řízení.

S cílem práce byla stanovena hypotéza a to, že největším rizikem jak lokálních tak na úrovni celého kraje je v posledních letech opakovaná hrozba záplav, při kterém může dojít k značným majetkovým škodám a nebezpečí újmy na zdraví a životech.

3. Metodika

Data a informace byla sbírána od měsíce září 2006 do měsíce května 2007 a to na všech 17 určených obcí v Jihočeském kraji. Provedl jsem sondu, kdy technikou sběru dat byl jednak nestandardizovaný rozhovor, pozorování a dotazník ve standardní formě. Dotazník byl sestaven po přečtení odborné literatury.

Dotazník začíná úvodní formulí, ve které je označeno k jakému účelu slouží a jsou zde pokyny pro vyplnění. Dotazník je rozdělen na několik částí. Skládá se z 5 oddílů a to: identifikace určené obce, personálního stavu, dokumentace krizového štábu obce, materiálního vybavení krizového štábu obce a materiálního vybavení členů krizového štábu obce.

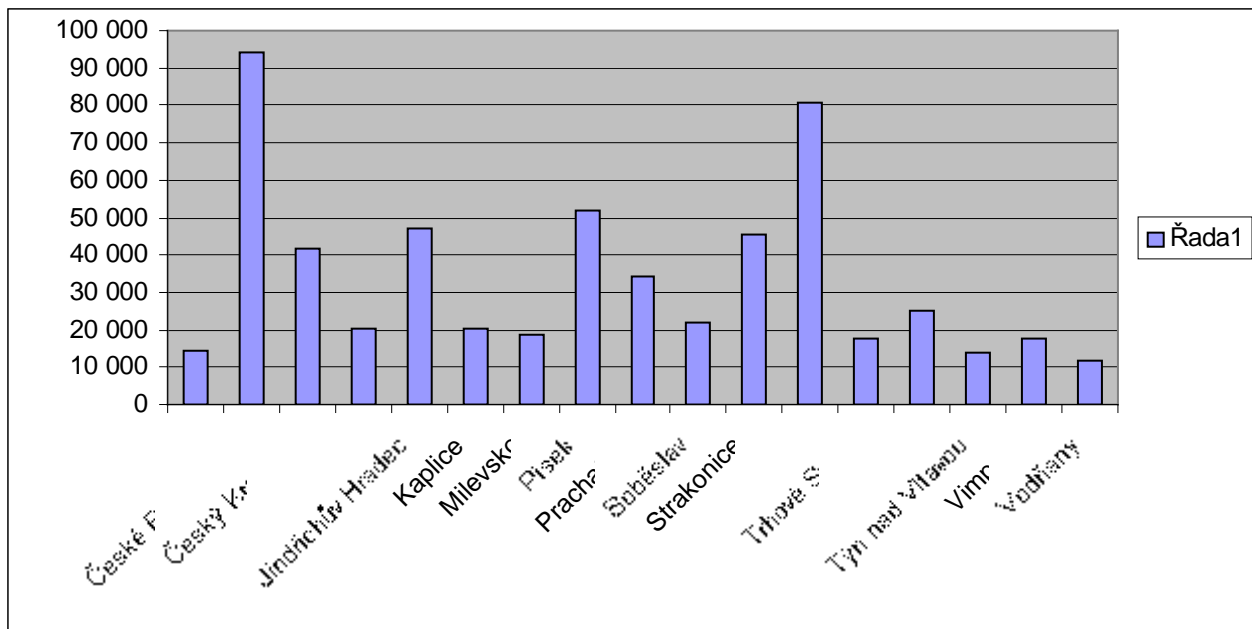
4. Výsledky

Na základě získaných dat a informací bylo provedeno vyhodnocení dotazníků, které jsem posbíral na pracovištích krizového řízení obcí s rozšířenou působností v Jihočeském kraji.

První oddíl je zaměřen na identifikaci určených obcí v Jihočeském kraji

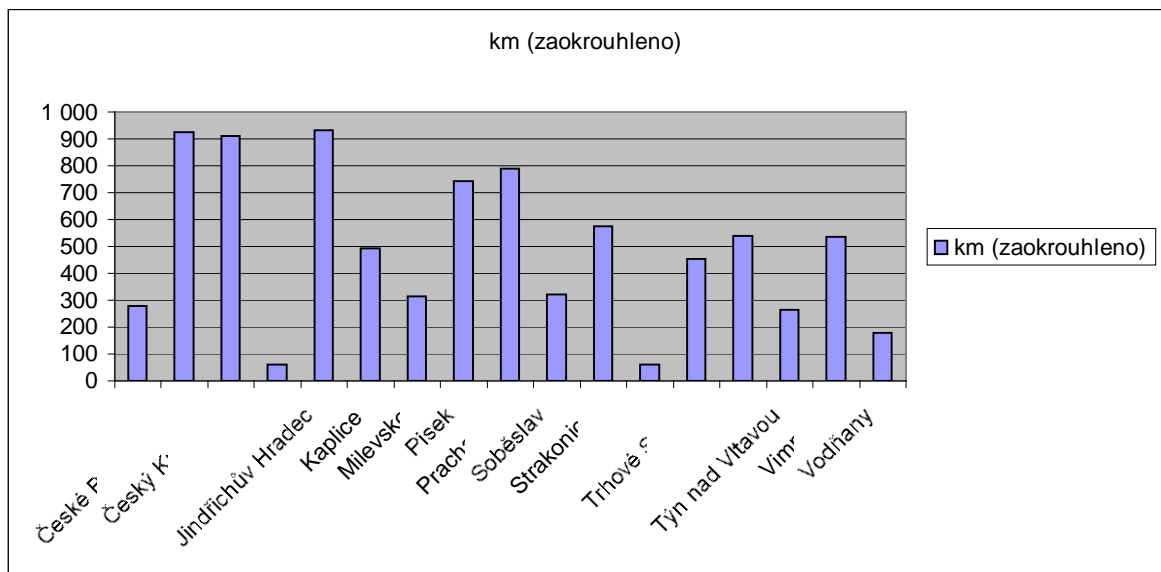
Otázka č.1 - byla zaměřena na počet obyvatel správních celků

<i>město</i>	<i>(zaokrouhleno)</i>
Blatná	14 200
České Budějovice	94 300
Český Krumlov	41 900
Dačice	20 100
Jindřichův Hradec	47 252
Kaplice	20 060
Milevsko	18 900
Písek	51 800
Prachatice	34 000
Soběslav	22 000
Strakonice	45 700
Tábor	80 700
Trhové Sviny	17 900
Třeboň	25 100
Týn nad Vltavou	14 000
Vimperk	17 800
Vodňany	11 600

Otázka č.2 - je zaměřena na celkovou rozlohu správního území obce

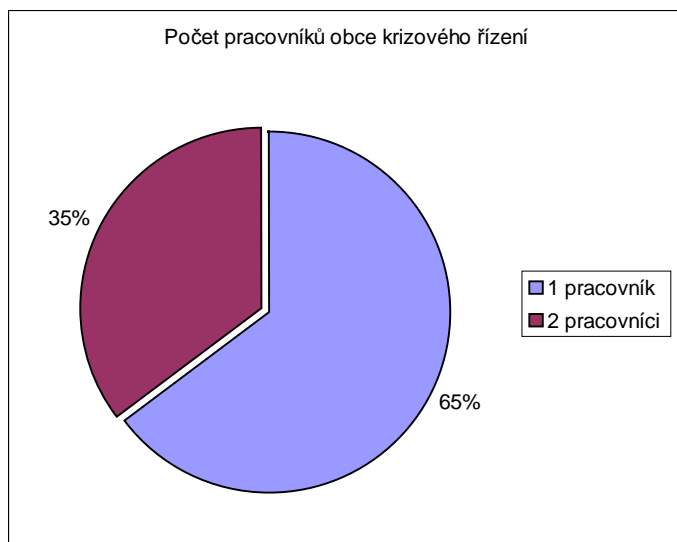
Město	Km² (zaokrouhleno)
Blatná	279
České Budějovice	924
Český Krumlov	911
Dačice	61
Jindřichův Hradec	933
Kaplice	493
Milevsko	315
Písek	742
Prachatice	791
Soběslav	320
Strakonice	574
Tábor	62
Trhové Sviny	452
Třeboň	539
Týn nad Vltavou	263
Vimperk	535
Vodňany	180

Druhý oddíl je zaměřen na personální stav:

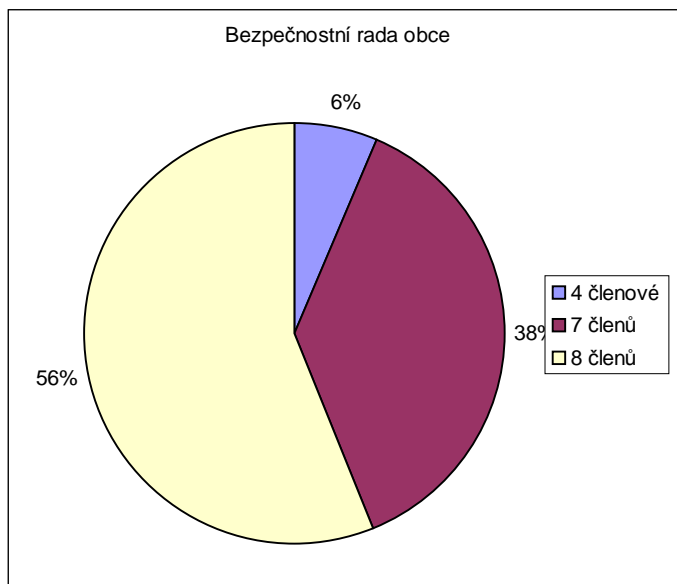
Otázka č.3 – počet pracovníků krizového řízení obce

	1 pracovník	2 pracovníci
Počet pracovníků krizového řízení	11	6

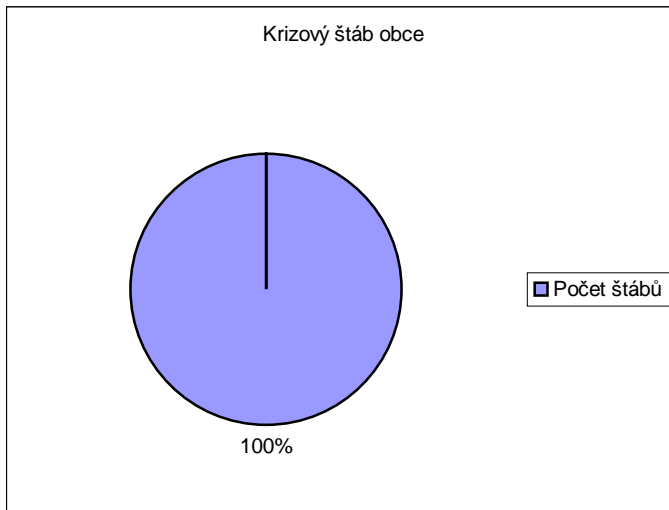
Otázka č.4 - početní stav členů bezpečnostní rady obce

	4 členové	7 členů	8 členů
Bezpečnostní rada obce	1	6	9

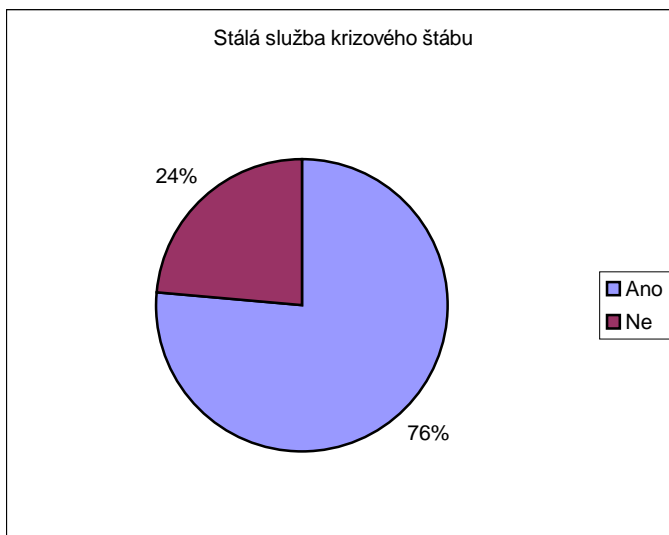

Otázka č.5 – zřízení krizového štábu

	Počet štábů
Krizový štáb obce	17

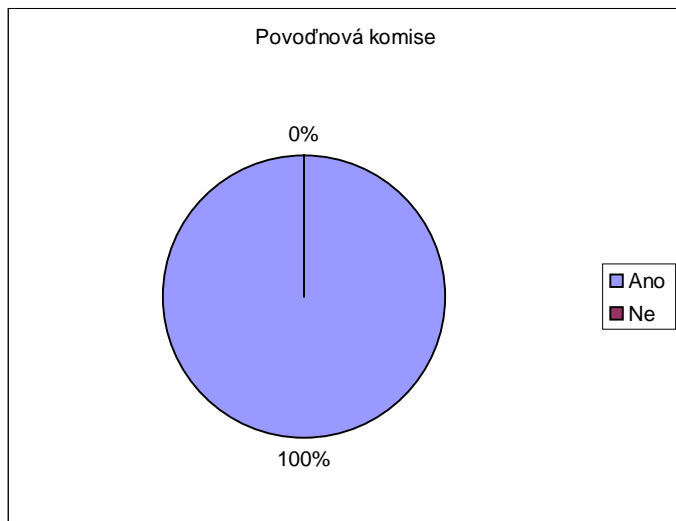
Otázka č.6 - zřízení stálé služby krizového štábu

	Ano	Ne
Stálá služba krizového štábu	13	4

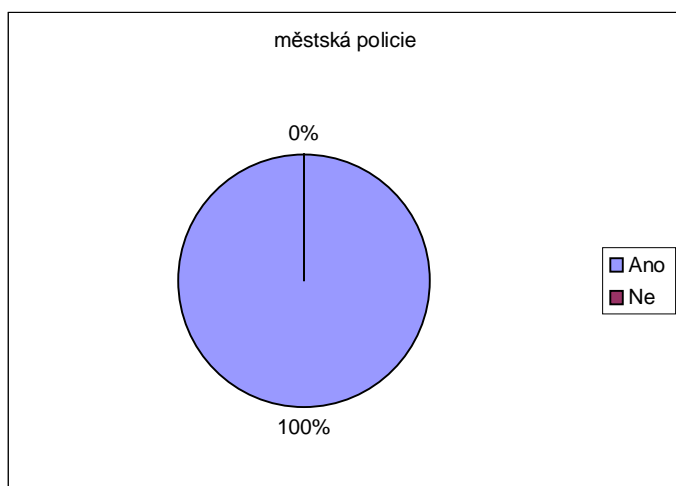

Otázka č.7 – zřízení povodňové komise

	Ano	Ne
Povodňová komise	17	0

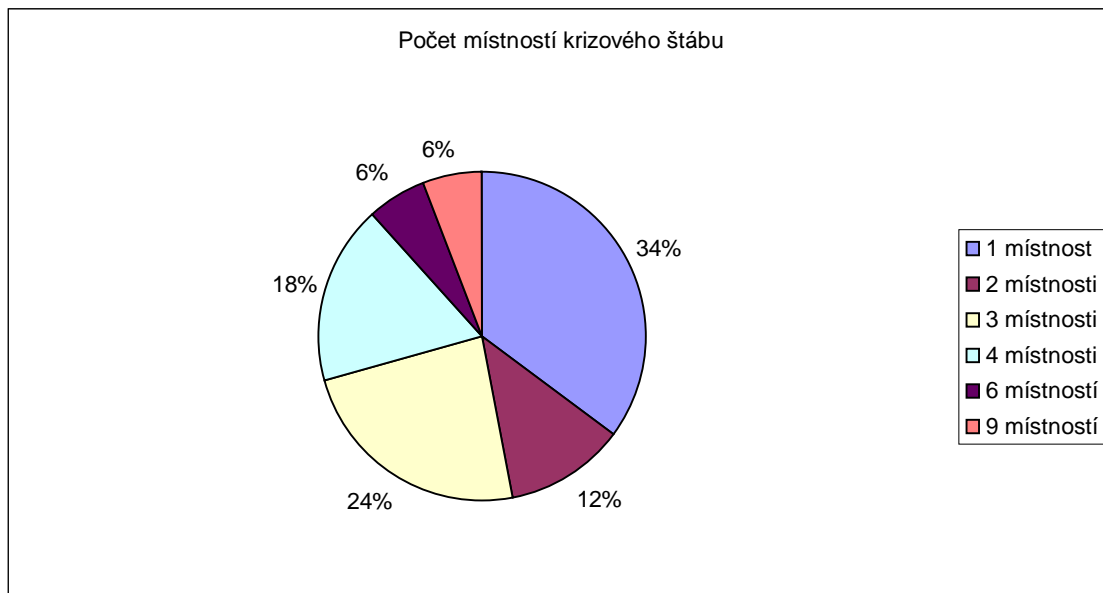
Otázka č.8 – zřízení městské policie

	Ano	Ne
městská policie	17	0

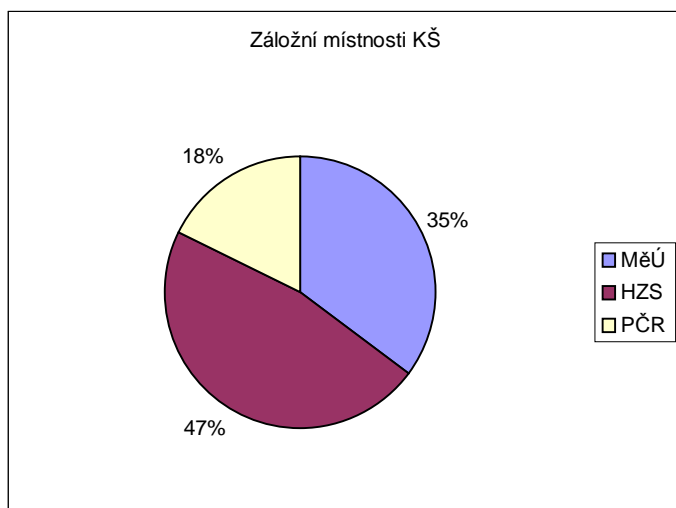
Otázka č.9 – počet místností krizového štábu obce

	1 místnost	2 místnosti	3 místnosti	4 místnosti	6 místností	9 místností
Počet místností KŠ	6	2	4	3	1	1

Otázka č.10 - zřízení záložních místností pro krizový štáb a místo jeho zřízení

	MěÚ	HZS	PČR
Záložní místnosti KŠ	6	8	3

Otázka č.11 - obec nebo její územní část nacházející se ve 13km pásmu JE Temelín

	Ano	Ne
Obec v pásmu 13 km Je Temelín	5	12

Otázka č.12 – uložení krizových plánů v papírové a elektronické podobě

	Ano	Ne
Krizové plány zálohovány	17	0

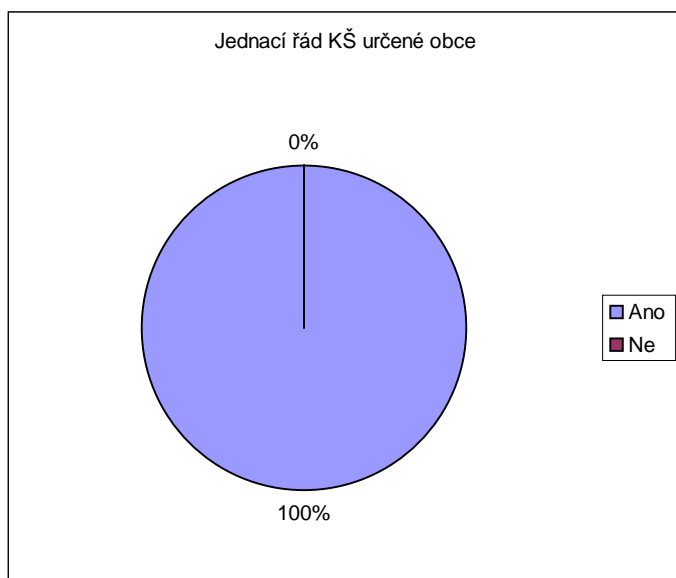

Třetí oddíl se týká dokumentace krizového štábu obce - základní a pomocné.

základní dokumentace:

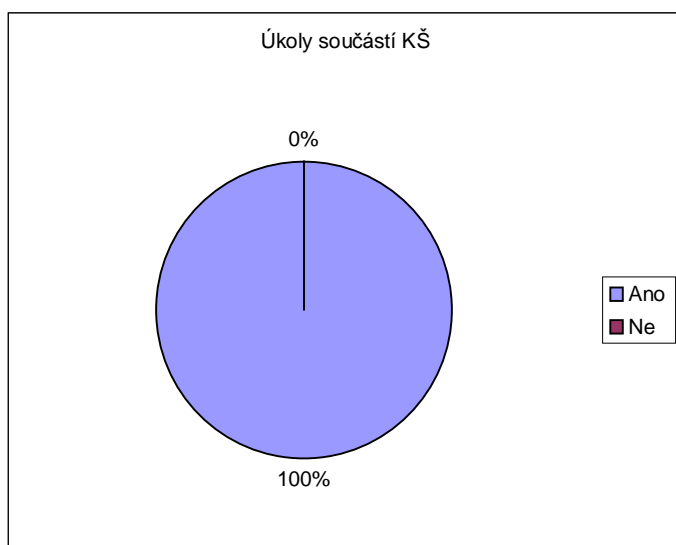
Otázka č.13 - vedení jednacího řádu krizového štábu určené obce

	Ano	Ne
Jednací řád KŠ určené obce	17	0

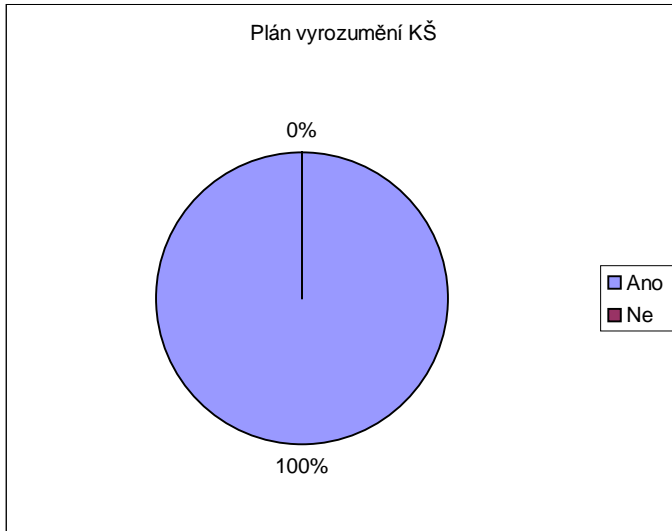
Otázka č.14 - obec vede úkoly součástí krizového štábu určené obce

	Ano	Ne
Úkoly součástí KŠ	17	0

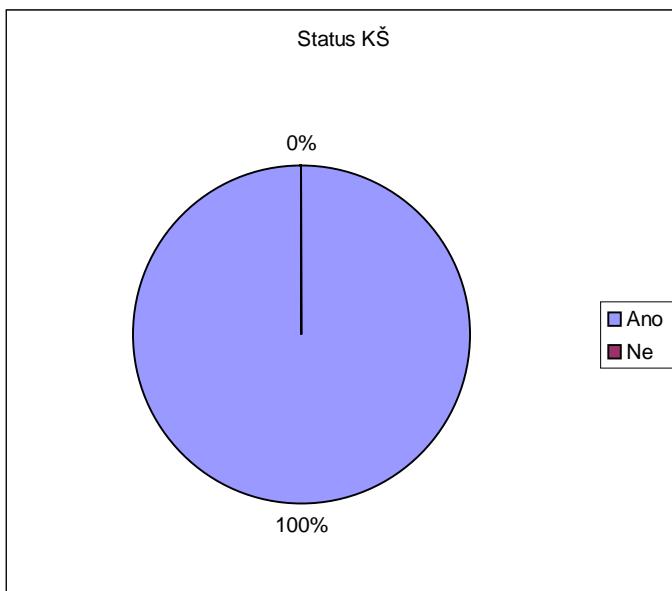

Otázka č.15 - plán vyrozumění krizového štábu

	Ano	Ne
Plán vyrozumění KŠ	17	0

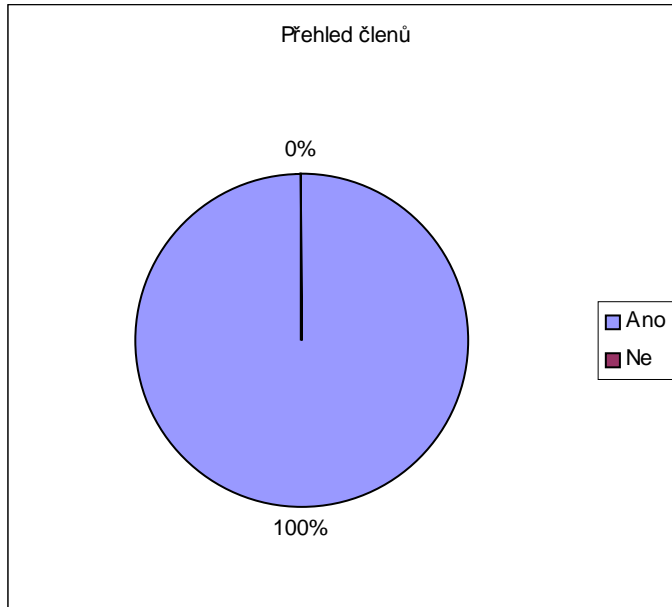
Otázka č.16 – vypracován status krizového štábu

	Ano	Ne
Status KŠ	17	0

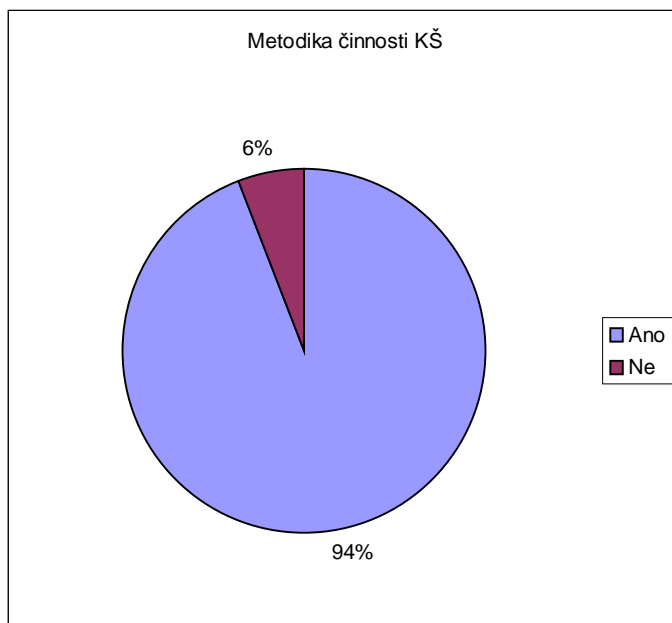

Otázka č.17 – přehled členů krizového štábu určené obce

	Ano	Ne
Přehled členů	17	0

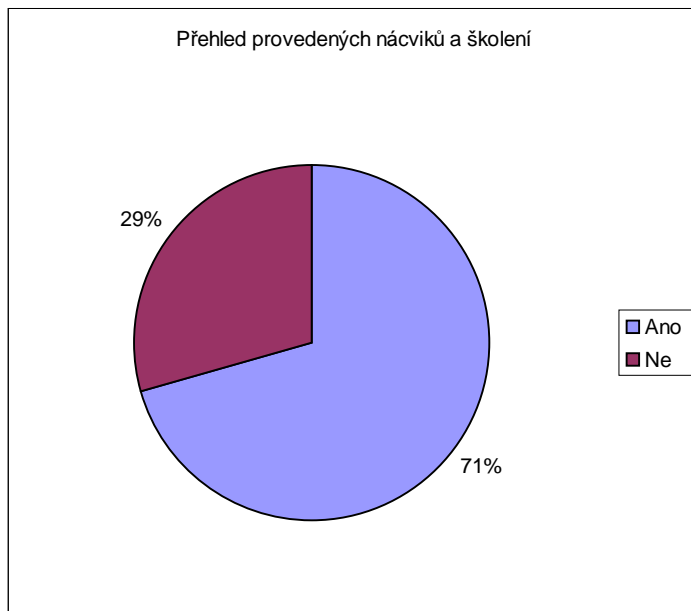
Otázka č.18 – zpracovaná metodika činnosti krizového štábu

	Ano	Ne
Metodika činnosti KŠ	16	1

Otázka č.19 – přehled provedených ncviků a školení krizového štábu

	Ano	Ne
Přehled ncviků a školení	12	5

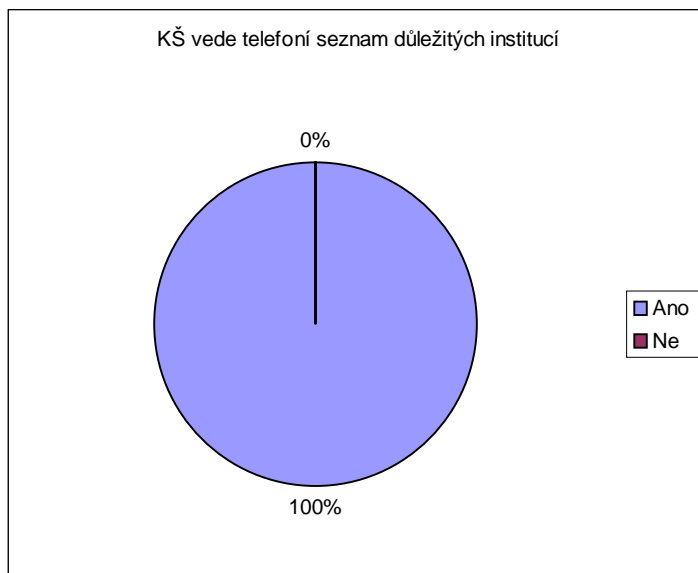
*pomocná dokumentace***Otázka č.20 - právní předpisy (zákony, nařízení, vyhlášky)**

	Ano	Ne
Vedení právních předpisů	17	0

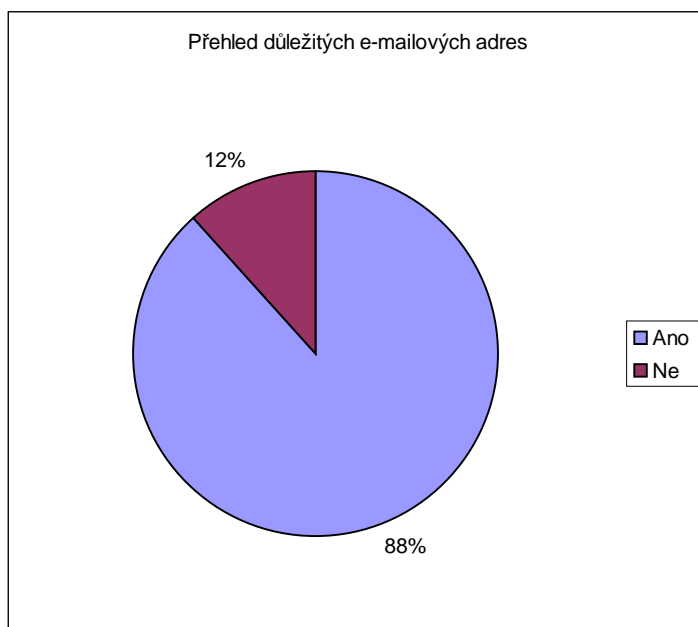

Otázka č.21 - telefonní seznam krizového štábu důležitých telefonních čísel

	Ano	Ne
telefonní seznam KŠ	17	0

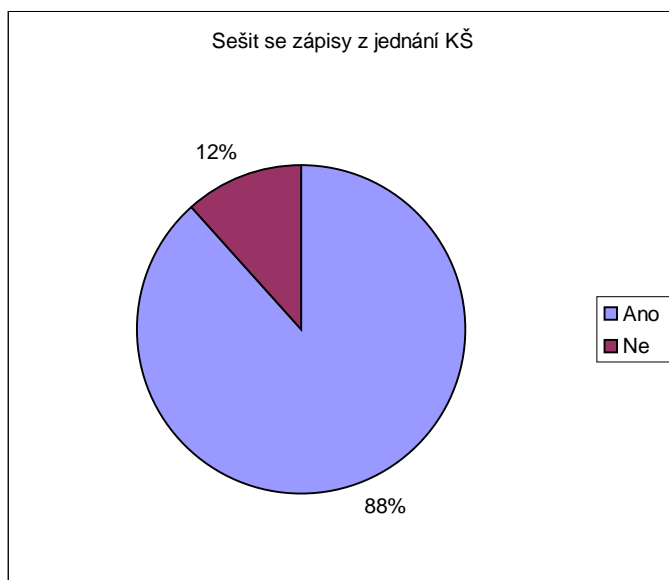
Otázka č.22 - přehled e-mailových adres všech potřebných a podnikajících osob pro zaslání informací

	Ano	Ne
Přehled e-mailových adres	15	2

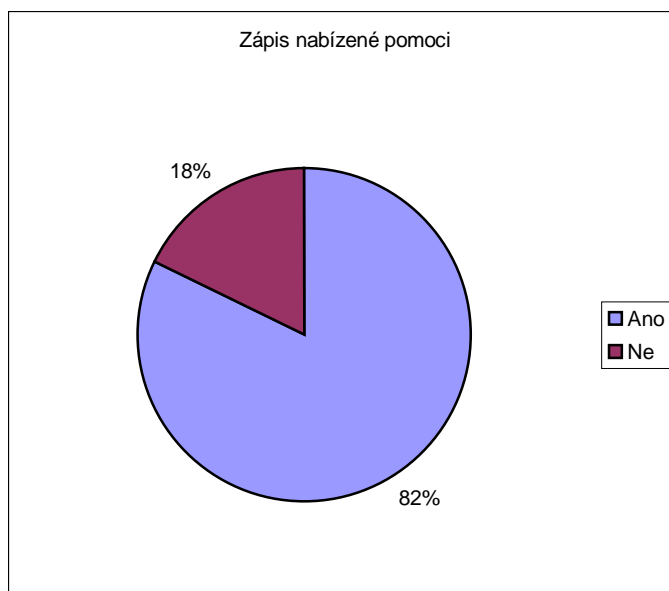

Otázka č.23 - sešit se zápisy z jednání krizového štábu

	Ano	Ne
Sešit se zápisy z jednání KŠ	15	2

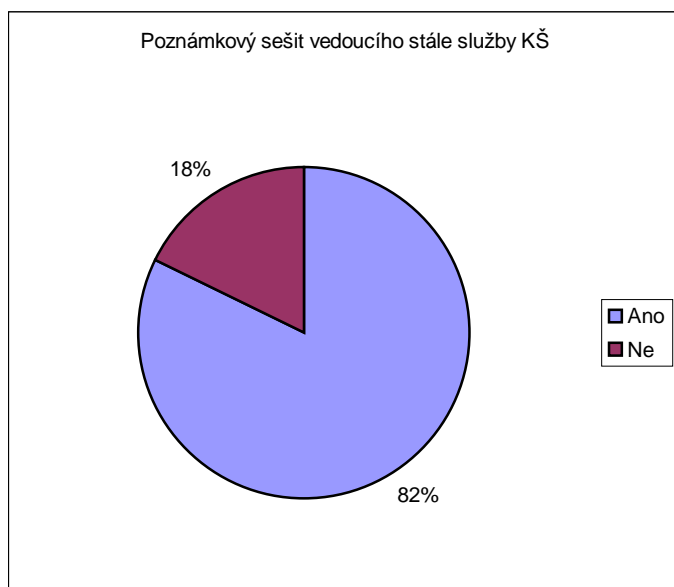
Otázka č.24 – sešit se zapisovanou nabízenou pomocí (pracovní síly, věcná, humanitární a finanční pomoc)

	Ano	Ne
Zápis nabízené pomoci	14	3

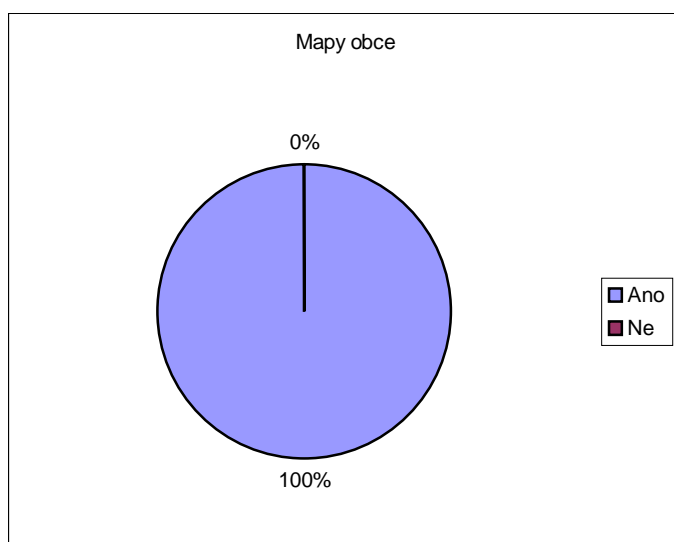
Otázka č.25 - vedení poznámkového sešitu vedoucího stálé služby krizového štábu

	Ano	Ne
Poznámkový sešit vedoucího	14	3

Otázka č.26 - mapy obce a správního území

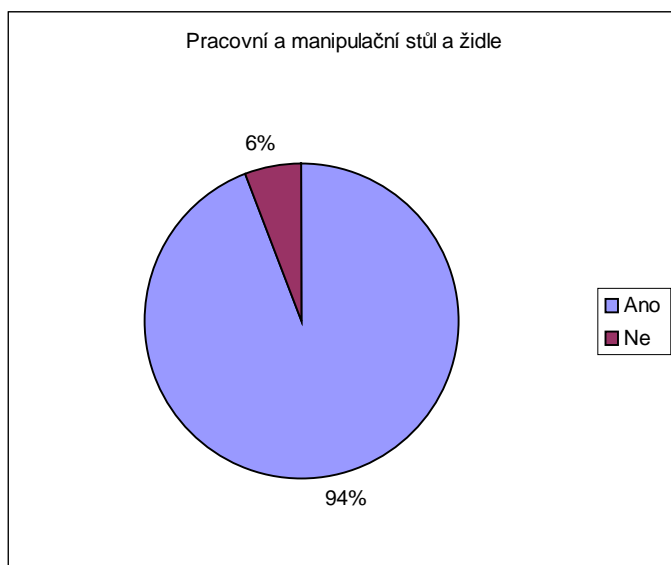
	Ano	Ne
Mapy obce	17	0

Čtvrtý oddíl se týká materiálního vybavení krizového štábu

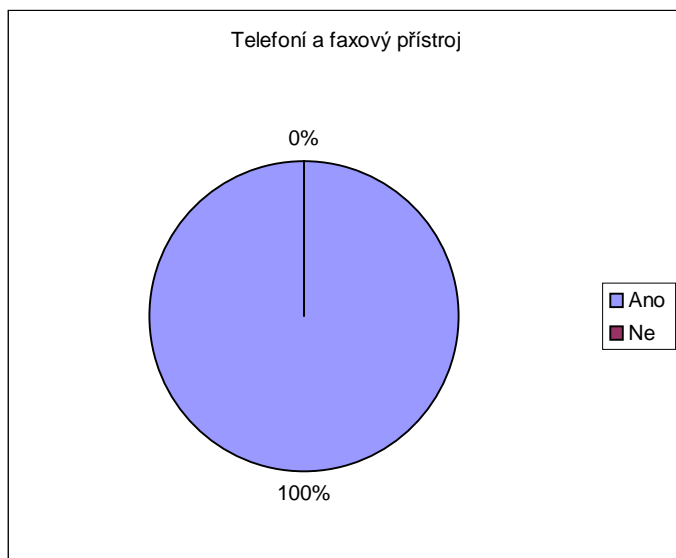
Otázka č.27 - vybavení krizového štábu pracovním a manipulačním stolem s dostatečným počtem židlí

	Ano	Ne
Pracovní a manipulační stůl a židle	16	1

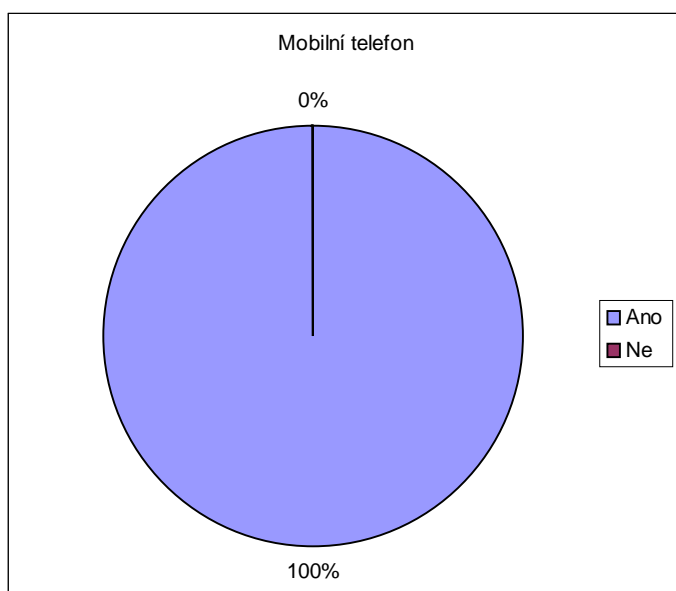
Otázka č.28 - vybavení telefonním a faxovým přístrojem krizového štábu

	Ano	Ne
Telefonní a faxový přístroj	17	0

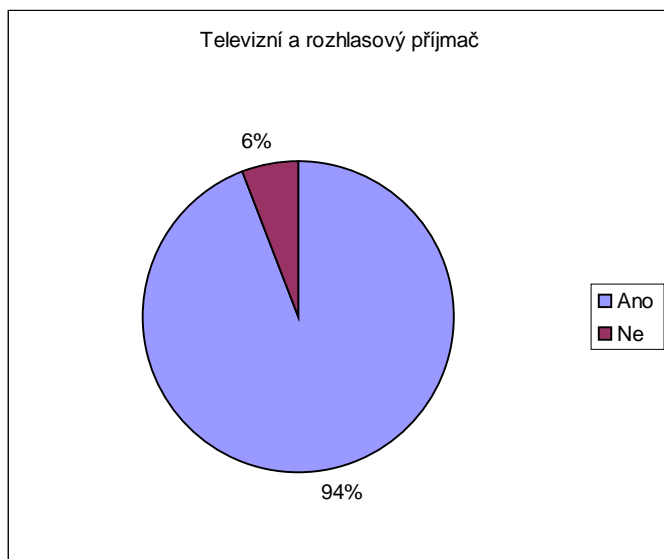

Otázka č.29 - vybavení krizového štábu mobilními krizovými telefony

	Ano	Ne
Mobilní telefon	17	0

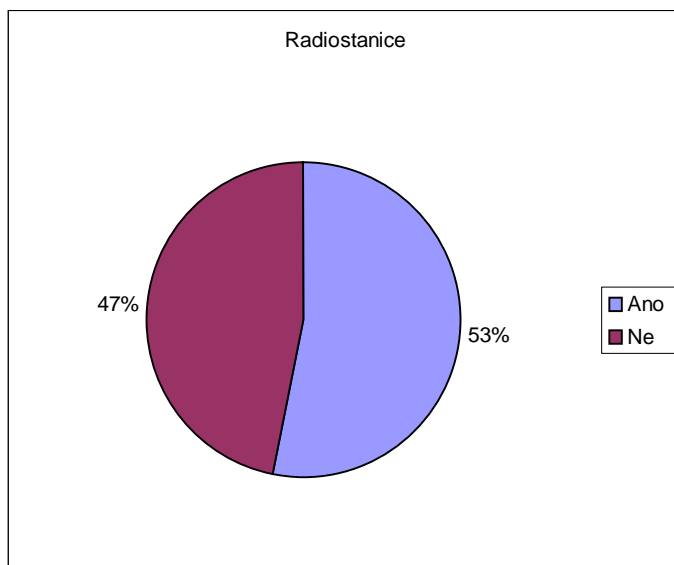
Otázka č.30 - vybavení krizového štábu televizním a rozhlasovým přijímačem

	Ano	Ne
Televizní a rozhlasový přijímač	16	1

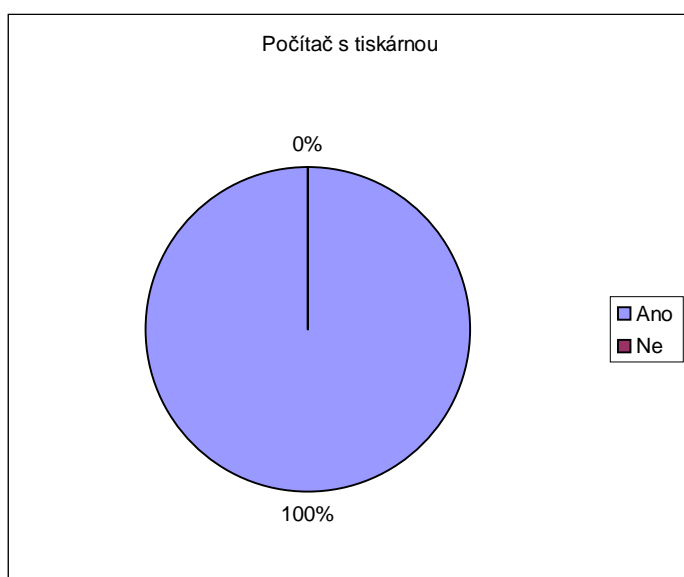

Otázka č.31 - vybavení krizového štábu radiostanicí

	Ano	Ne
Radiostanice	9	8

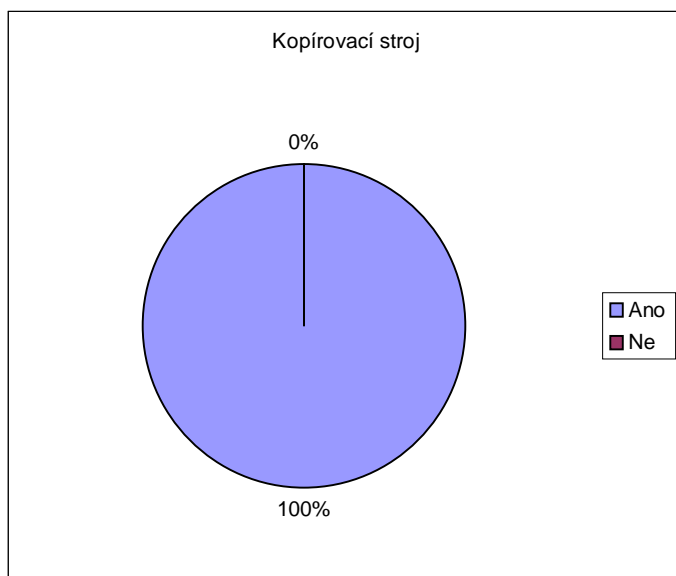
Otázka č.32 - vybavení krizového štábu počítačem s odpovídajícím softwarem a tiskárnou

	Ano	Ne
Počítač s tiskárnou	17	0

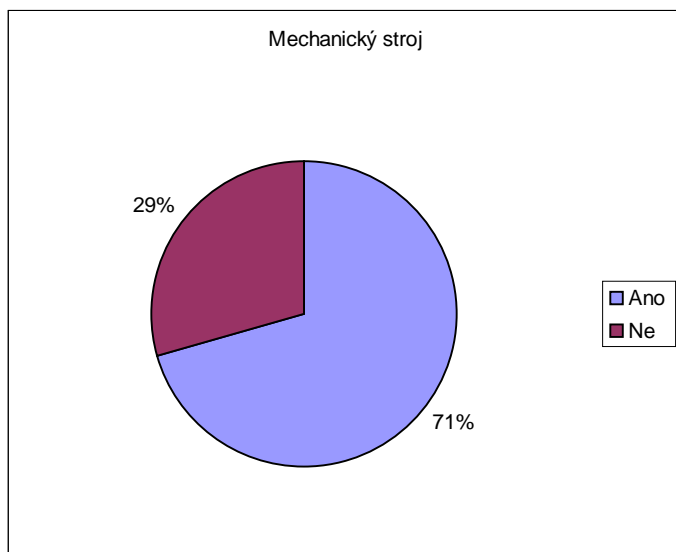

Otázka č.33 - vybavení krizového štábu kopírovacím strojem

	Ano	Ne
Kopírovací stroj	17	0

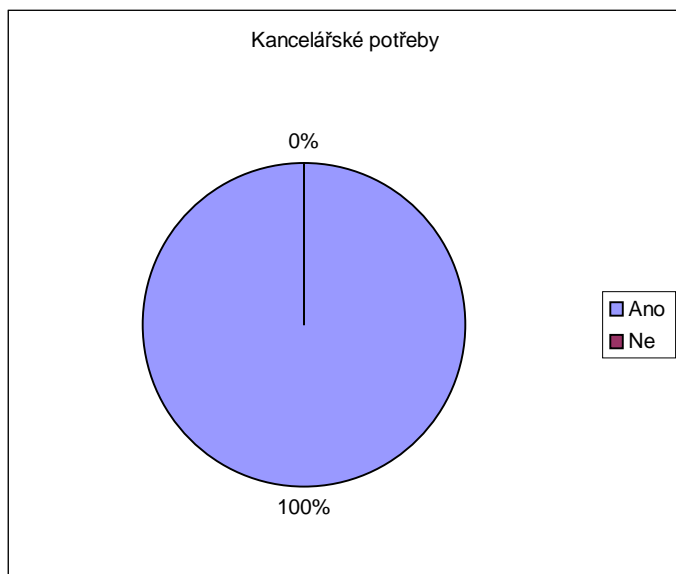
Otázka č.34 - vybavení krizového štábu mechanickým psacím strojem

	Ano	Ne
Mechanický stroj	12	5

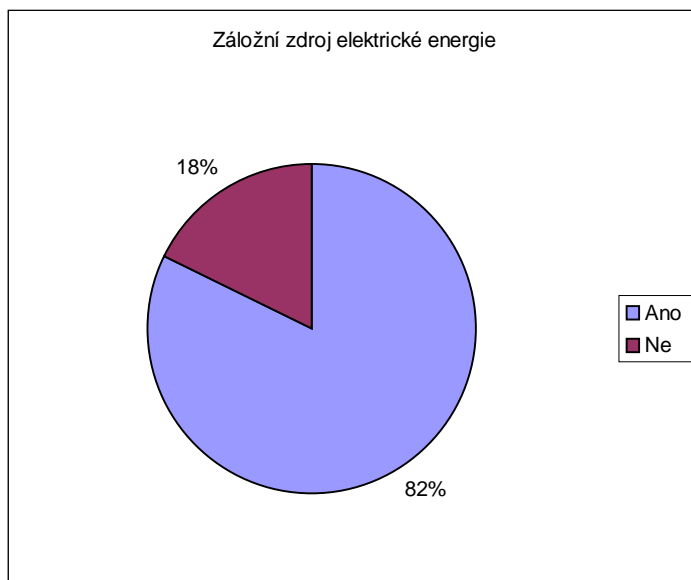

Otázka č.35 - vybavení krizového štábu dostatečným počtem kancelářských potřeb

	Ano	Ne
Kancelářské potřeby	17	0

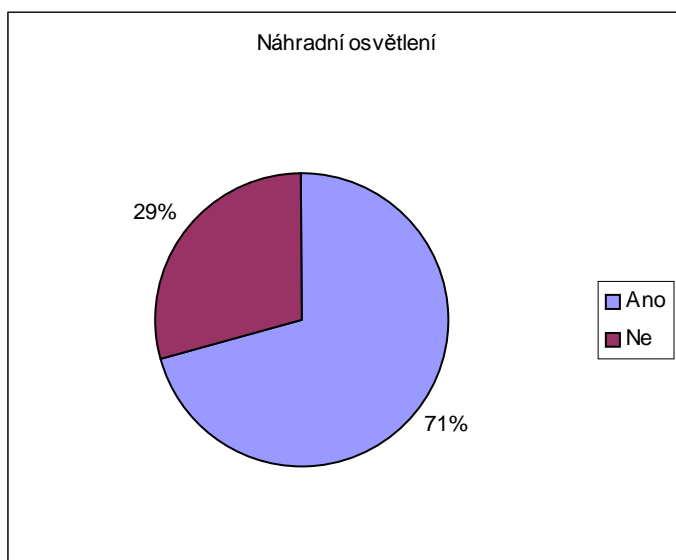
Otázka č.36 - vybavení krizového štábu záložním zdrojem elektrické energie

	Ano	Ne
Záložní zdroj elektrické energie	14	3

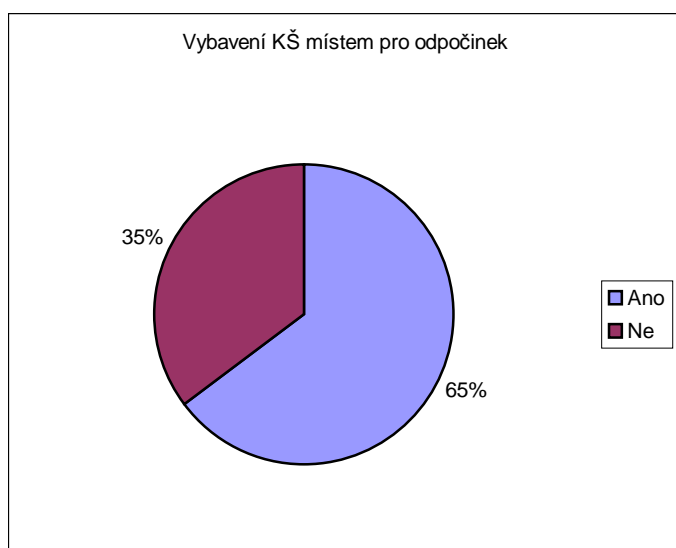
Otázka č.37 - vybavení krizového štábu náhradním osvětlením (petrolejové lampy, svíčky)

	Ano	Ne
Náhradní osvětlení	12	5

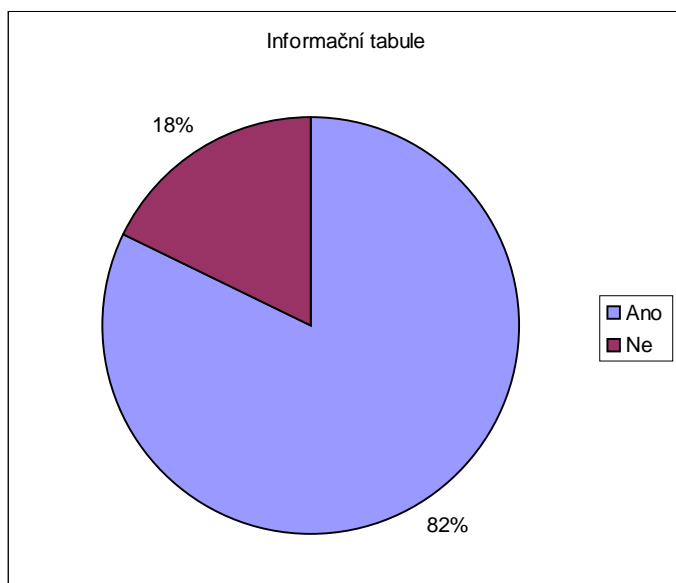
Otázka č.38 - vybavení místem nebo prostředkem (lehátko, postel) pro odpočinek stálé služby krizového štábu

	Ano	Ne
Místo pro odpočinek KŠ	11	6

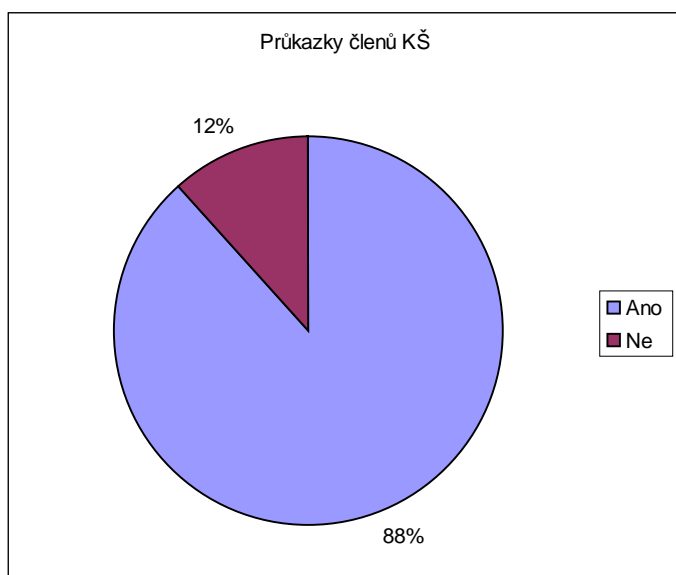

Otázka č.39 - informační tabule krizového štábu

	Ano	Ne
Informační tabule	14	3

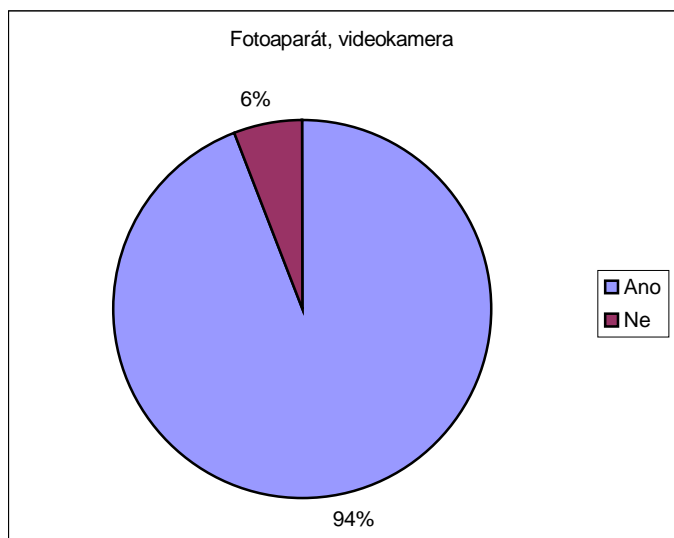
Otázka č.40 - vybavení průkazky nebo jmenovky členů krizového štábu

	Ano	Ne
Průkazky členů KŠ	15	2

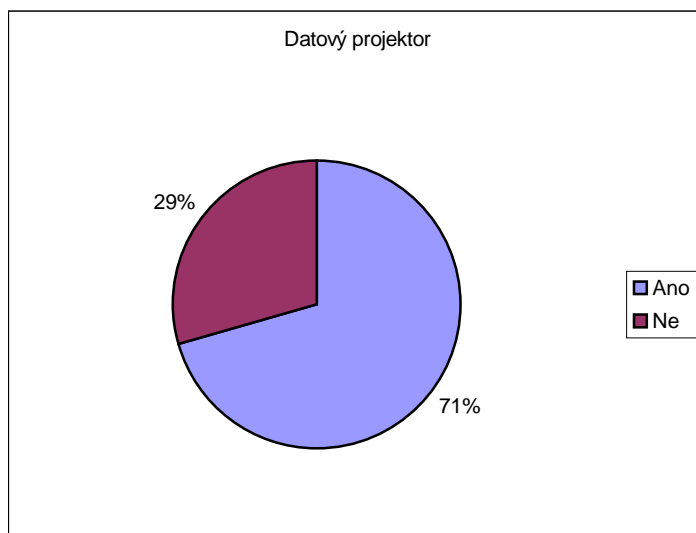

Otázka č.41 - vybavení krizového štábu fotoaparátem či kamerou

	Ano	Ne
Fotoaparát, videokamera	16	1

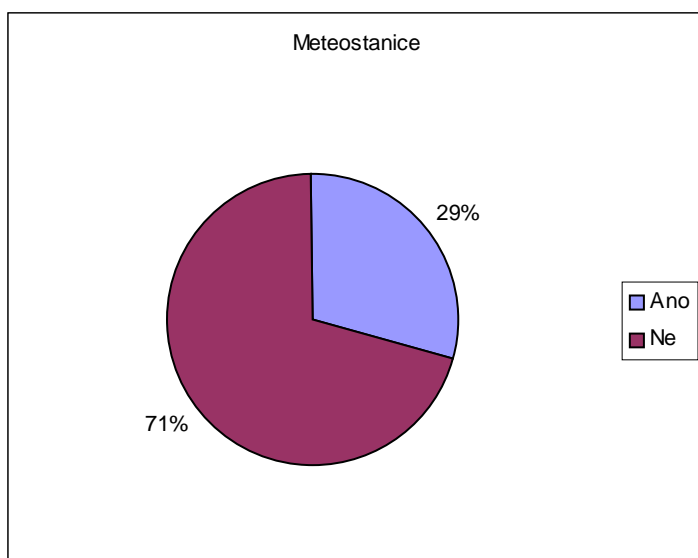
Otázka č.42 - vybavení krizového štábu datovým projektoem s promítacím plátnem

	Ano	Ne
Datový projektor	12	5

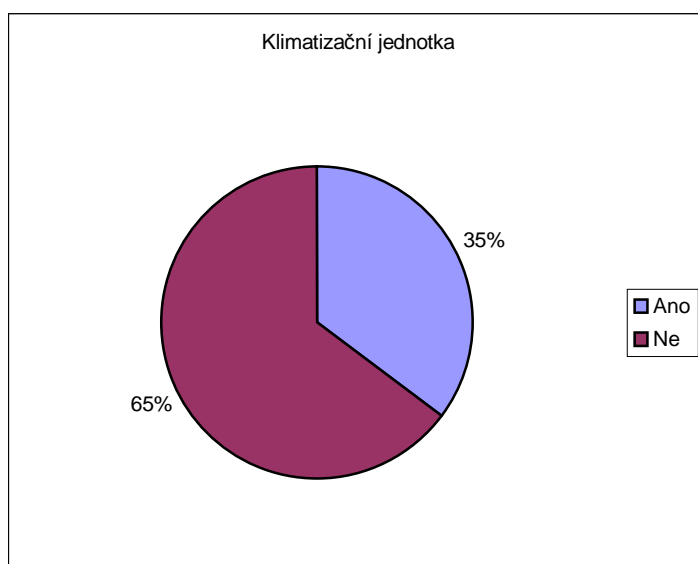

Otázka č.43 - vybavení krizového štábu meteostanicí

	Ano	Ne
Meteostanice	5	12

Otázka č.44 - vybavení krizového štábu klimatizační jednotkou

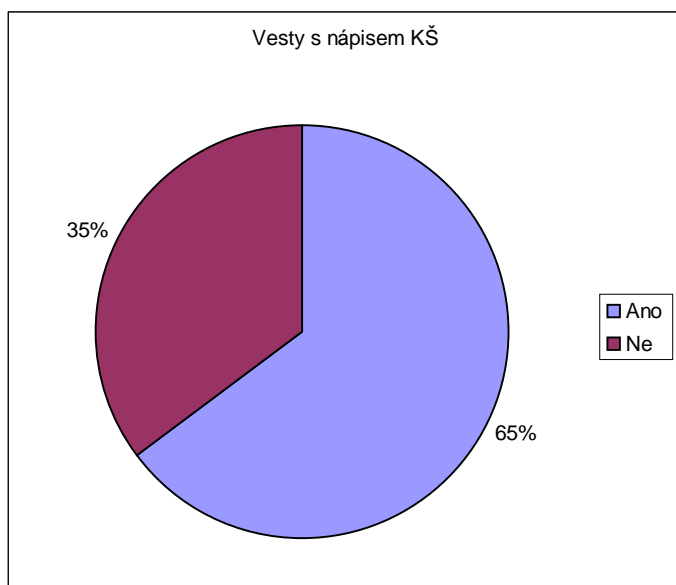
	Ano	Ne
Klimatizační jednotka	6	11

Pátý oddíl se týká vybavení členů štábu:

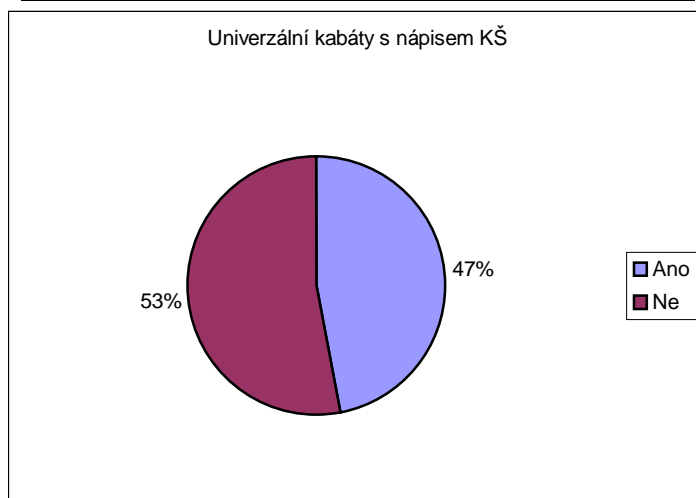
Otázka č.45 - vybavení krizového štábu vestami s nápisem „KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE“

	Ano	Ne
Vesty s nápisem KŠ	11	6

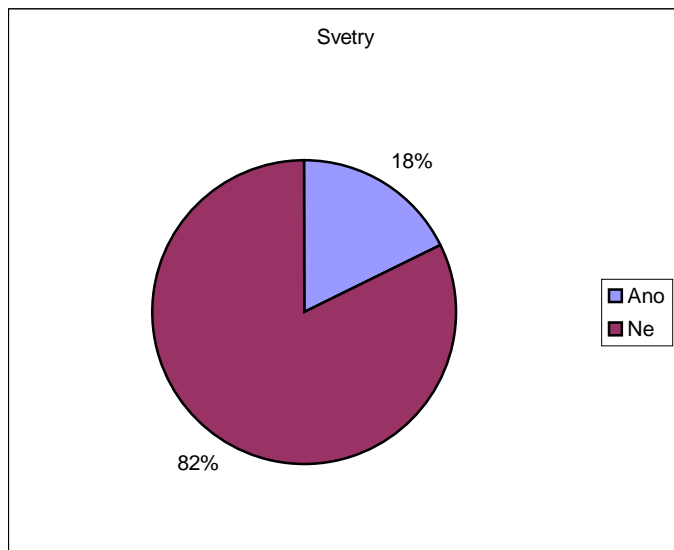
Otázka č.46 - vybavení krizového štábu univerzálním kabátem s nápisem „KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE“

	Ano	Ne
Univerzální kabáty s nápisem KŠ	8	9

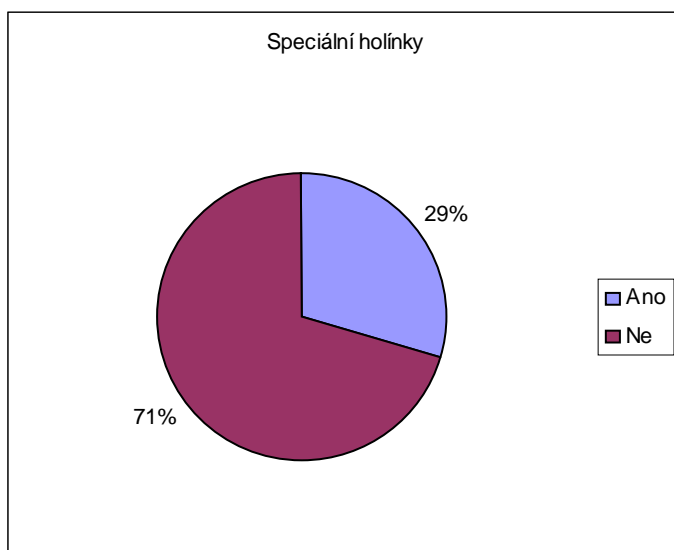

Otázka č.47 - vybavení krizového štábu svetry

	Ano	Ne
Svetry	3	14

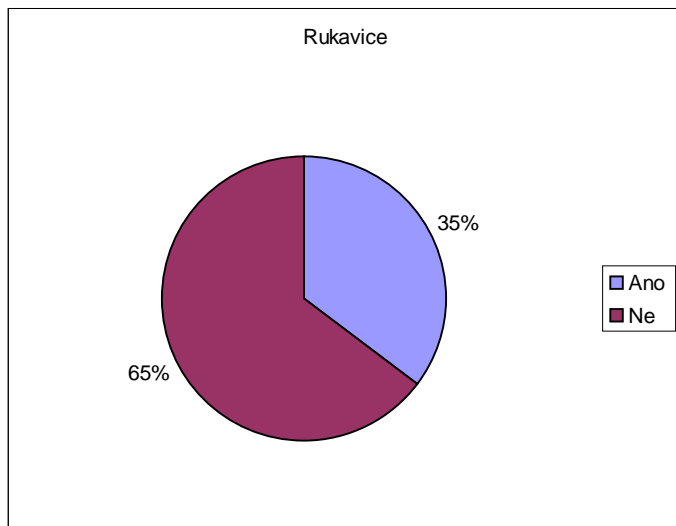
Otázka č.48 - vybavení krizového štábu holinkami (i speciálními proti kyselinám)

	Ano	Ne
Speciální holínky	5	12

Otázka č.49 - vybavení krizového štábu rukavicemi

	Ano	Ne
Rukavice	6	11

5. Diskuse

Při vypracování bakalářské práce a při používání zákonů jsem zjistil řadu nesrovnalostí, poznatků a nedostatků na které chci upozornit.

Po povodních v roce 1997 byl jako jeden z prvních zákonů přijat ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který řeší zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot jako základní povinností státu.

Po přijetí tohoto zákona byla v roce 2000 přijata řada dalších zákonů, která řeší problematiku krizových situací. Mezi ně patří:

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,

- vymezuje integrovaný záchranný systém jako koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací
- stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost
- působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků
- práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události
- při záchranných a likvidačních pracích
- při ochraně obyvatelstva před a po dobu krizových stavů

V ustanovení § 15, odstavce 2, písmena c), zákona č. 239/2000 Sb., je stanoveno, že orgány obce zajišťují varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím.

Při evakuaci osob je obecní úřad oprávněn využít všech složek integrovaného záchranného systému k zajištění vyklizení ohrožených zón, a to v případě nebezpečí i za použití donucení. Nikde v zákoně však není upravena sankční represe vůči těm osobám, které neuposlechnou výzvu k evakuaci. Proto si myslím, že při úpravě zákona by měla tato pasáž být doplněna novým samostatným ustanovením, které by toto řešil.

V tomto zákoně je vedena jako nejzákladnější složka územní samosprávy obec, bez jakýchkoli přívlasků (pověřená obec, obec s rozšířenou působností). Takovou obcí jsou myšleny všechny obce, města včetně statutárních měst a hlavního města Prahy. Všem obcím zákon ukládá na úseku prevence a likvidace mimořádných událostí stejné základní úkoly a povinnosti, které vykonávají její orgány a zákon tím považuje starostu a obecní úřad. Tyto orgány obce jako svůj hlavní úkol zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a ochraně obyvatelstva. V zákoně není přesně definováno co se rozumí připraveností obce na mimořádné události a jak se tato připravenost zajišťuje.

Také v zákoně 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému jsem zjistil, že dle § 15, odstavce 4, zákona č. 239/2000 Sb., mezi stanovenými povinnostmi obecního úřadu je seznamovat fyzické a právnické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje školení. Zákon ovšem nezmiňuje jak má forma školení vypadat, které je povinna organizovat. Není také stanoveno v jakém rozsahu a četnosti školení organizovat. Musím upozornit, že není povinností obecního úřadu občany k tomuto školení nutit. Proto si myslím a navrhuji, aby jako z jedna možných forem školení, která by měla být v dnešní technologicky vyspělé době po legislativní úpravě, stanovena je zveřejnění předmětných materiálů a odkazů na internetových webových stránkách každé obce.

Jako další forma školení se nabízí možnost vydávání letáků a informačních brožur, která ovšem záleží na finančních příjmech a možnostech jednotlivých obcí.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a při jejich řešení.

Zákon definuje krizové řízení jako souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.

V případě zajišťování připravenosti obce na řešení mimořádných událostí zákon č. 240/2000 S., ukládá povinnost obce zajišťovat připravenost obce na řešení krizových situací. V zákoně nejsou upraveny prostředky, jakými má obec daného cíle dosahovat. Volba tak zůstává na jednotlivých obcích.

V ustanovení § 22, odstavce 2, zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový) zákon, je stanoveno, že náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu.

V této souvislosti bych chtěl položit otázku posouzení ústavnosti daného postupu, protože si myslím, že stát by měl obcím hradit v plném (nebo větším) rozsahu náklady, které jim vznikly při působnosti státu v přenesené působnosti. Navrhuji, aby tato pasáž byla řešena v případě novely zákona.

Zákon č.241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon stanovuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy a přijetí hospodářských opatření pro vyhlášení krizových stavů. Zákon stanoví:

- pravomoc vlády a správních úřadů při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy
- práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy.

Informační systém ARGIS – celostátně provozovaný informační systém veřejné správy pro informační podporu hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti evidence a plánování civilních zdrojů. Informační systém zabezpečuje Správa státních hmotných rezerv.

Za základní pracovní bod systému byl v počátku zvolen okres, který měl v případě vyhlášení krizového stavu disponovat případnými zdroji na svém území. V důsledku zániku okresů v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy krajské úřady přebrali práva a povinnosti související s vyžadováním údajů od ekonomických subjektů za účelem přípravy na krizové situace přešli na hasičský záchranný sbor kraje.

V této souvislosti musím uvést, že se musí vytvořit i vazba na další ministerstva a ústřední orgány jako jsou ministerstvo vnitra, ministerstvo obrany, která jsou do civilního nouzového plánování zapojena. Po informačním propojení s ministerstvem vnitra a ministerstvem obrany bude možné hovořit o systémovém řešení dané problematiky.

Systém je určen pro dvě skupiny uživatelů.

První skupinu tvoří orgány krizového řízení mezi, které patří obce, krajské úřady a ústřední správní orgány, které v systému nouzového hospodářství zpracovávají plán nezbytných dodávek.

Druhou skupinu tvoří podnikající fyzické a právnické osoby co by dodavatelé nezbytných dodávek.

Každý uživatel informačního systému ARGIS se přihlašuje uživatelským jménem a heslem (uživatelský účet). Tento účet vydává pouze správce systému.

V rámci stanoveného cíle bakalářské práce jsem provedl průzkum na všech určených obcích v Jihočeském kraji v oblasti krizového řízení zaměřený na složení a práci krizového managementu, jeho vybavení a zabezpečení. Proto jsem sestavil dotazník, který jsem rozdělil na 5 oddílů.

V prvním oddíle jsem se zaměřil na identifikaci všech 17 obcí s rozšířenou působností v Jihočeském kraji. Zde jsem získal a porovnal data k početním stavům obyvatel jednotlivých správních obcí. V souvislosti s počtem obyvatel jsem také porovnal i celkovou rozlohu jednotlivých správních území obcí.

Personální část jsem zaměřil na složení pracovníků krizového řízení. Vyhodnocením zjištěných informací jsem došel k závěru, že vznikem obcí s rozšířenou působností toto složení jednotlivých pracovníků není u všech obcí stejné. Žádným zákonem ani předpisem není stanoven přesný počet pracovníků u obce s rozšířenou působností zabývající se krizovým řízením. Personální obsazení je v pravomoci starosty jednotlivé obce.

Další zjišťovaná otázka, se týkala zřízení bezpečnostní rady u obce s rozšířenou působností. Tato bezpečnostní rada je zřizována u všech obcí s rozšířenou působností a její úkol spočívá v koordinaci činností v pozici poradního orgánu starosty. Bezpečnostní rada obce má stanoveno nejvíce 8 členů, jehož předsedou je starosta, který jmenuje členy bezpečnostní rady. Porovnáním získaných dat bylo zjištěno u 7 obcí není naplněn na maximálně možný početní stav bezpečnostní rady.

V otázce maximální personální naplněnosti bezpečnostní rady bych viděl rozhodnutí nadále nechat na jednotlivých starostech obcí podle místních potřeb.

Krizový štáb obce, je podle krizového zákona zřizován u obcí s rozšířenou působností k realizaci řešení krizové situace a starostou je zřizován jako pracovní (realizační) orgán. Tento štáb je svoláván operativně. Proto jako jedna otázka byla zaměřena na vedení plánů vyrozumění krizového štábu obce. Tyto plány vedou všechny obce.

Pro činnost krizového štábu je u 13 obcí zřízena stálá služba krizového štábu obce.

K činnosti krizového štábu bylo zjišťováno vedení jednotlivé dokumentace, kterou jsem rozdělil na hlavní a pomocnou dokumentaci.

Mezi hlavní dokumentaci krizového štábu jsem zařadil: vedení jednacího řádu, vedení statusu krizového štábu a úkoly součásti krizového štábu.

Mezi pomocnou dokumentaci krizového štábu jsem zařadil: vedení právních předpisů, telefonní seznam důležitých telefonních čísel, map obcí a jejich správních území. Tyto dokumentace vedou všechny obce.

Další pomocnou dokumentaci jsem zařadil: přehled důležitých e-mailových adres všech potřebných a podnikajících osob pro zasílání důležitých informací, sešit se zápisy z jednání krizového štábu, sešit vedoucího stálé služby krizového štábu. Tuto pomocnou dokumentaci nevedou 2 obce. Sešit se zapisovanou nabízenou pomocí (pracovní síly, věcná, humanitární a finanční) není veden u tří obcí. V přehledu provedených nácvičů a školení není vedeno u 5 obcí.

Pro pracovní činnost zřízených krizových štábů byl proveden průzkum v počtu (potřebných) místností, které se velice různí u každé obce. Také ve zřízení záložních místností krizového štábu a místem jejich zřizování jsem porovnal, že převládá zřízení záložních prostor v objektech hasičského záchranného sboru kraje, obecních a městských úřadech, a jako na posledním místě v objektech Policie ČR. Tyto prostory jsou řešeny dle jednotlivých místních podmínek.

Na území Jihočeského kraje se nachází jaderná elektrárna Temelín. S jejím provozem se zvyšuje i možné riziko vzniku krizové situace a proto bylo zjištěno, že se ve 13km pásmu nachází území 5 obcí s rozšířenou působností.

V rámci materiálních potřeb krizových štábů pro její provoz, jsem zjišťoval materiální vybavení krizových štábů. Jednalo se o potřebný počet manipulačních stolů

s dostatečným počtem židlí, kdy v jednom případě nemá krizový štáb tento materiál zajištěn.

Z vybavení krizového štábu komunikační technikou jako jsou telefonní a faxové přístroje, mobilní krizové telefony mohu uvést, že je mají všechny krizové štáby dostupné ke své činnosti. Vybavenost televizním a rozhlasovým přijímačem není zabezpečena jedna obec.

V případě kolize nebo selhání telefonního a mobilního spojení jako jeden z možných dalších prostředků komunikace se nabízí možnost komunikace pomocí radiostanic, kterými jsou vybaveny např. jednotky požární ochrany, městská policie nebo v rámci integrovaného komunikačního systému ministerstva vnitra (systém Pegas). V 8 případech nejsou krizové štáby vybaveny možným spojením pomocí radiostanic. Což při dlouhodobém výpadku elektrické energie a selhání telefonních a mobilních telefonních stanic se naskytá dlouhodobě neřešitelný problém se spojením krizových štábů s jednotlivými složkami jak integrovaného záchranného systému tak provozu samotného krizového štábu. Toto vybavení by měla řešit legislativa formou zákona nebo nařízení. Technický servis pro obce ve formě dodávek, oprav prostředků sítě Pegas by mohl zajišťovat hasičský záchranný sbor kraje.

Jako další technické prostředky, kterými jsou vybaveny všechny krizové štáby je vybavení počítačem s odpovídajícím softwarem a tiskárnou, ale také kopírovacím strojem. Pro to je potřeba dostatečného množství kancelářských prostředků, které mají všechny krizové štáby dostupné.

Ovšem v případě výpadku elektrické energie nebo selhání počítačových systémů a prostředků v 5 případech krizové štáby nejsou vybaveny mechanickým psacím strojem.

Pro provoz základních nebo nouzových potřeb krizového štábu a jejich technických prostředků nemá ve 3 případech zajištěná pracoviště krizového štábu řešeno vybavení dostupným záložním zdrojem elektrické energie. Také co se týká náhradního osvětlení (např. petrolejové lampy, svíčky) není řešeno u 5 krizových štábech.

Při dlouhodobé práci stále služby krizového štábu, jejího možného odpočinku není zajištěno u 6 obcí možnost místa a vybavení pro její odpočinek.

V problému selhání nebo dlouhodobém nedostatku elektrické energie, který je potřebný pro činnost krizového štábu, jeho technických prostředků, vidím jako jedno z povinných vybavení záložními zdroji (elektrocentrály), všechna pracoviště krizového řízení, které by mohl řešit nařízení nebo vyhláška k vybavení pracovišť krizového řízení.

Při činnosti krizového štábu není ve 3 případech zajištěna žádná forma označení krizového štábu informační tabulí.

Jako jedna z možných prezentací a přehledu přítomných členů krizového řízení bych navrhoval, aby bylo u všech krizových štábů zavedeno vybavení průkazkami nebo jmenovkami, které by se přebírali při příchodu na krizový štáb a tato pomůcka by složila i jako přehled přítomných členů v krizových štábech.

S dalšími technickými prostředky, kterými by měl být vybaven každý krizový štáb je fotoaparát a videokamera. Tyto prostředky by měli sloužit k zachycení a dokumentaci činnosti nebo mimořádné události. Tyto zadokumentované výsledky by mohly být použity pro další analýzu rizik. Proto by měly být vybaveny povinně všechny krizové štáby. Dalším prostředkem pro činnost krizového štábu by měl být datový projektor s projektovým plátnem, které v současné době nevlastní 5 obcí.

V poslední době dochází k různým rozmarům počasí a krizové štáby pro svou potřebu, dlouhodobému sledování nebo výsledku nemají ve 12 případech vlastní meteostanici. Také nemají v 11 případech klimatizační jednotku na pracovištích krizového štábu.

K oddílu otázek týkající se vybavení samotných členů štábů vestami, kabáty s nápisem „KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE“ a dalšími pracovními a ochrannými prostředky (svetry, holínky, rukavice) se mi jeví jako silně nedostatečné vybavení těchto štábů.

Závěrem bych chtěl uvést, že po stránce legislativního vybavení krizových štábů je na celkem dobré úrovni. Ale co se týká materiálního vybavení je toto vybavení na nízké úrovni. Jako silně neřešená záležitost je vybavení pracovišť krizového štábu náhradním zdrojem elektrické energie, kterou považuji jako nejhlavnější prostředek důležitý k provozu techniky a prostředků krizových štábů.

Jako řešení v otázce personálního obsazení a materiálního vybavení krizového pracoviště obce, bych viděl provedení úpravy např. formou legislativní úpravy vydáním nařízení nebo vyhlášky, kde by bylo řešeno přesné personální obsazení pracovníků obce krizového řízení, ale také vybavení krizového štábu s přesně definovaným alespoň minimálním materiálním vybavením pro jeho činnost.

V době vypracování bakalářské práce se stanovená hypotéza nepotvrdila, ale v souvislosti s krizovým řízením mohu uvést, že na základě vzniklé události v měsíci lednu 2007 s orkáнем Kyrill, který zasáhl celou Evropu, bylo využito zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení s tím, že bylo vydáno Rozhodnutí Vlády ČR ze dne 24. ledna 2007 v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky byl vyhlášen pro území Jihočeského kraje **nouzový stav** na dobu od 05.00 hodin dne 25. ledna 2007 do 24.00 hod. dne 5. února 2007.

Pro řešení vzniklé situace vláda ČR nařídila tato krizová opatření:

- a) zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob v lesích na územích, pro která je nouzový stav vyhlášen, s výjimkou osob provádějících likvidační práce a orgány vrchního státního dozoru v lesích a České inspekce životního prostředí,
- b) provádění terénních úprav, je-li to v souvislosti s krizovou situací nezbytné pro zmírnění nebo odvrácení veřejného ohrožení, vyplývajícího z krizové situace.
- c) uvedená krizová opatření k řešení krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy.

Krizová opatření se využila pouze k řešení vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy a jen v tom rozsahu, který byl nezbytný pro překonání krizové situace

6. Závěr

Provedením sběru dat a informací o vybavenosti krizového řízení obcí s rozšířenou působností, a provedeným porovnáním získaných informací byl splněn stanovený cíl práce a vytvořil jsem ucelený přehled použitelný pro další studium studentů Jihočeské univerzity a pracovníky krizového řízení samotných orgánů obcí.

7. Seznam použité literatury

7.1 Literatura

REKTOŘÍK, J. a kol. *Krizový management ve veřejné správě Teorie a praxe*. Praha, Ekopress:2004, ISBN 80-86119-83-1

HORÁK, R. a kol. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha, Linde: 2004, ISBN 80-7201-471-4

7.2 Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

7.3 Zákony

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně zákonů

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákon (krizový zákon)

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o bezpečnostní způsobilosti

7.4 Internetové odkazy

http://mvcr.cz/udalosti/slovník/index_odbor_info.html

www.sshr.cz